

ΕΤΟΣ ΙΔ΄.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΖ΄.

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.— Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. Ἐκτός, ἔτους καὶ εἴκει ἑτησίαι.— Γραφεῖον Διευθ. Ὁδ. Παρθενιαγορείου 14.

26 Φεβρουαρίου. 1889

Τὸ κατωτέρω περὶ Ἀκαδημιῶν ἄρθρον ἐλήφθη ἐκ προσεχῶς ἐκδοθησομένου τεύχους τοῦ «Ἐγκυκλοπαιδικοῦ Λεξικοῦ.»

ΑΚΑΔΗΜΙΑΙ

Οὕτω ὀνομάσθησαν κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἐκ τοῦ τύπου τῆς πλατωνικῆς διδασκαλίας σύλλογοι σοφῶν ἀνδρῶν, συνεργουμένων ὅπως διαλέγονται περὶ ἀντικειμένων σχετικῶν εἰς τὴν φιλοσοφίαν, τὰ γράμματα, τὰς ἐπιστήμας ἢ καὶ τὰς καλὰς τέχνας. Ἐπιφανεστάτη μεταξὺ τούτων εἶνε ἡ ἐν Ἰταλίᾳ λεγομένη τῆς *Κρούσκας*, ἰδρυθεῖσα ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1582 πρὸς σύνταξιν τοῦ λεξικοῦ τῆς ἰταλικῆς γλώσσης, τὸ ὅποιον συντελεσθὲν καὶ ἐκδοθὲν κατὰ πρῶτον ἐν ἔτει 1612, ἐχρησίμευσεν ὡς πρότυπον εἰς τὰ ἔπειτα ἀπανταχοῦ τοιαῦτα. Ἡ ἐργασία τῶν Ἀκαδημαϊκῶν τῆς *Κρούσκας* πρὸς κλονισμόν τῆς ἰταλικῆς γλώσσης ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐξακριβωθέντος κειμένου τῶν ἐνδόξων ποιητῶν καὶ λογογράφων δύναται νὰ συγκριθῇ πρὸς τὴν τῶν Ἀλεξανδρινῶν γραμματικῶν. Πλὴν τῆς ἀνωτέρω ἄξια μνείας εἰσὶν ἐν Ἰταλίᾳ ἡ «Ἀκαδημία τῶν Ἀρχαίων», ἰδρυθεῖσα ἐν Ῥώμῃ τῷ 1690 ὑπὸ τοῦ ἐπιφανοῦς Γραβίνα, ἧς ἕκαστον μέλος ἐλάμβανεν ὄνομα ἀρχαῖος ποιημένος, ἡ «Ἀκαδημία τῶν Λυγκέων» καὶ ἡ «Ἀκαδημία τοῦ Πειράματος» (del Cimento), ἡ συστηθεῖσα ἐν Φλωρεντίᾳ τῷ 1657 ὑπὸ τοῦ Καρδινάλιου τῶν Μεδίκων πρὸς προαγωγὴν τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν καὶ προαγαγοῦσα τῷ ὄντι ταύτας δι' ἀξιωμαθημονεῦτων πειραμάτων περὶ τῶν ἰδιοτήτων τοῦ ἤχου, τοῦ φωτός, τῆς πίεσεως τοῦ ὕδατος καὶ ἄλλων τοιούτων. Μέλη τῆς Ἀκαδημίας ταύτης ἦσαν ὁ Βαρέλλης, ὁ Βιθάνης, ὁ Μαγαλότης, καὶ ἄλλοι οὐχ ἥττον ἐξοχοὶ ἐπιστήμονες. Κατὰ μίμησιν τῶν ἐν Ἰταλίᾳ ἰδρῦθησαν μετ' οὐ πολὺ καὶ ἐν τῇ λοιπῇ Ἑυρώπῃ πλείστοι τοιοῦτοι φιλολογικαὶ καὶ ἐπιστημονικοὶ σύλλογοι, ἐν οἷς πρωτεύουσιν ἡ «Βασιλικὴ Ἀκαδημία ἢ Ἐταιρία τοῦ Λονδίνου», ἡ πρὶν ἰδρῦθῆσα ἐν Ὁξφόρδῃ καὶ ἐκδίδουσα περισπούδαστον περιοδικὸν ὑπὸ τὸν τίτλον: «Φιλοσοφικαὶ Πραγματεῖαι (Philosophical

transactions)» ἡ βερολίνοιος «Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν», ἰδρυθεῖσα τῷ 1700 καὶ ἀναδειχθεῖσα ἐπὶ Φρειδερίκου τοῦ Μεγάλου διὰ τῆς δημοσιεύσεως πλείστων σπουδαιοτάτων διατριβῶν γεγραμμένων γαλλιστί, κατὰ τὴν ἐπικρατήσασαν ἐφ' ὅλον τὸν λήξαντα αἰῶνα παρὰ τοῖς λογίοις γερμανοῖς συνήθειαν τοῦ γράφειν λατινιστί ἢ γαλλιστί· ἡ ἐν ἔτει 1710 συστηθεῖσα «Ἀκαδημία τῆς Ὑψάλης», ἡ ἐν Πετρούπολει «Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν», ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς αὐτοκρατορίας Αἰκατερίνης τῆς Α' κατὰ πρόγραμμα συνταχθὲν ὑπὸ Πέτρου τοῦ μεγάλου. Ἄξια πλὴν τῶν ἀνωτέρω μνείας εἶνε ἡ ἐν Στοκχόλμῃ «Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν», ἡ «Βασιλικὴ Ἀκαδημία τῆς Μαδρίτης», ἡ ἐν Γενεύῃ «Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν», ἡ «Βασιλικὴ Ἐταιρία τοῦ Ἐδιμβούργου», ἡ «Ἐπιστημονικὴ Ἀκαδημία» τῆς Βοστώνης καὶ ἡ «Ἀσιατικὴ Ἐταιρία», ἡ σκοπὸν ἔχουσα πρὸ πάντων τὴν μελέτην τῶν μνημιῶν τῆς Ἰνδικῆς ἀρχαιότητος· ἀπὸ τινος δὲ χρόνου, ἐπληθύνθησαν καὶ αἱ ἐπαρχιακαὶ ἀκαδημαίαι, ἀσχολούμεναι ἰδίως περὶ τὴν ἐρευναν τῶν ἀρχαιότητων ἑκάστης ἐπαρχίας. Πλὴν τῶν ἐπιστημονικῶν καὶ τῶν φιλολογικῶν ὀνομάζοντο πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἐν Γαλλίᾳ «Ἀκαδημαίαι» τὰ γυμναστήρια, ὅπου οἱ εὐγενεῖς ἔφηβοι ἐδιδάσκοντο τὴν ξιφασίαν, τὴν ὄρχησιν, τὴν ἵππασίαν καὶ τὰς λοιπὰς τοῦ σώματος ἀσκήσεις· σήμερον δὲ καλεῖται «Ἰατρικὴ Ἀκαδημία» συμβούλιον ἐξ ἐπιφανῶν ἰατρῶν συνεργούμενον ὅπως διαφωτίζη τὴν γαλλικὴν κυβέρνησιν περὶ παντὸς ζητήματος δημοσίας ὑγιεινῆς, καθ' ὃν περίπου τρόπον τὸ παρ' ἡμῖν ἰατροσυνέδριον.

Ἡ *Ἀκαδημία Γαλλικὴ*. Αὕτη ἰδρῦθη ἐν ἔτει 1635 ὑπὸ τοῦ Καρδινάλιου Ῥιχελιέως, διακρίνεται δὲ τῶν λοιπῶν, διότι προορισμὸς αὐτῆς ὑπῆρξεν ἐξ ἀρχῆς νὰ περιλαμβάνῃ οὐχὶ εἰδικούς ἐπιστήμονας καὶ φιλολόγους, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον πάντα τὸν ἀναδειχθέντα ὑπέροχον ἐν τῇ χρήσει τῆς γλώσσης ὡς ὄργανον ἐκφράσεως ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων, πάντας δηλ. τοὺς μεγάλους ποιητὰς, συγγραφεῖς, ἱεροκήρυκας, δημοσιογράφους, πολιτικούς ῥήτορας, μυθιστοριογράφους, δραματοποιούς καὶ ἄλλους τεχνίτας τοῦ λόγου ἐν

Γαλλία. Ὡς ἐκ τοῦ τοιοῦτου αὐτῆς προορισμοῦ ἐπόμενον ἦτο νὰ κατασταθῇ δημοτικωτέρα πάσης ἄλλης ἐν Εὐρώπῃ, ὡς ἡ μόνη περιλαμβανούσα τοὺς ἄνδρας, ὧν τὰ ἔργα πολὺ μᾶλλον ἢ τὰ τῶν ἀσχολουμένων περὶ ὠρισμένην τινὰ ἐπιστήμην, ὁλόκληρον τὸ ἔθνος ἐγνώριζεν, ἐθαύμαζε καὶ ἠδύνατο νὰ ἐκτιμῆσθαι. Ὁ διεξερχόμενος τὸν κατάλογον τῶν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως μέχρι σήμερον μελῶν τῆς «Γαλλικῆς Ἀκαδημίας», ἀπὸ τοῦ Βουσουέτου καὶ τοῦ Ρακίνα μέχρι τοῦ Σατωβριάνδου, Λαμαρτίνου, Βικτωρος Οὐγώ, Θιέρσου καὶ Ρενάν πείθεται ἀδιστακτικῶς, ὅτι οὐδὲν ἄλλο τοιοῦτο ἴδρυμα ἠξιώθη νὰ συγκριθῆται μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτοῦ ὅσους ἡ «Γαλλικὴ Ἀκαδημία» ἐνδόξους ἄνδρας. Ὁ ἀριθμὸς τῶν γάλλων ἀκαδημαϊκῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς τεσσαράκοντα, ὧν ἕκαστος κατέχει ἰσοθίως ὠρισμένην ἔδραν (fauteuil), ἧτις μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ μένει κενὴ μέχρι τῆς ἐκλογῆς τοῦ διαδόχου του. Ἐκ τούτου ἕκαστη τῶν τεσσαράκοντα τούτων ἔδρων ἔχει ἰδίαν ἱστορίαν, τὴν τῶν καθασθέντων ἐπ' αὐτῆς ἐπὶ δύο καὶ ἡμισὺν αἰῶνα διασήμεων ἀνδρῶν, ἢ «ἀθανάτων», ὅπως ἐπεκράτησε τὸ ἔθος νὰ ὀνομάζωνται οἱ γάλλοι ἀκαδημαϊκοί. Ὅπως ἡ «Ἀκαδημία τῆς Κρούσκας» οὕτω καὶ ἡ Γαλλικὴ ἀνέλαβε τὴν σύνταξιν, τὴν διηγετικὴν συμπλήρωσιν καὶ τὴν κατά καιροὺς ἐκδοσιν τοῦ λεξικοῦ τῆς γαλλικῆς γλώσσης. Ἡ τοιαύτη ὁμῶς ἐργασία, ἡ ὀλίγιστα ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς ἀπασχολοῦσα, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς παρὰ τῆ «Κρούσκα» ὡς τὸ κύριον αὐτῆς ἔργον, πολὺ δὲ τούτου συμφωνώτερον πρὸς τὸν προορισμὸν αὐτῆς καὶ ἐλκύν τὴν προσοχὴν τοῦ κοινῆ εἶναι οἱ λόγοι οἱ ἐκφωνούμενοι ὑπὸ τῶν ἀκαδημαϊκῶν ὡς εἰσηγητῶν φιλολογικῶν ἀγωνισμάτων καὶ ἔτι μᾶλλον κατὰ πᾶσαν παραδοχὴν νέου τινὸς μέλους εἰς τὴν χορείαν τῶν «Ἀθανάτων.»

Ἡ πεποίθησις ὅτι πᾶς ἐνδοξὸς συγγραφεὺς δικαιούται νὰ καταλάβῃ μίαν ἐκ τῶν τεσσαράκοντα τῆς Ἀκαδημίας ἔδρων εἶναι τοσοῦτον ἐρριζωμένη παρὰ τοῖς γάλλοις, ὥστε πρὸς ἰκανοποίησιν τῶν ἀδικηθέντων προσετέθη εἰς τὰς ἀνωτέρω πραγματικὰς μίαν ἰδανικὴν τεσσαρακοστὴν πρώτην ἔδραν, ἧτις ὑποτίθεται καταληφθεῖσα διαδοχικῶς ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἀκαδημίας ὑπὸ τῶν ἐξόχων ἀνδρῶν, ὅσοι ἔνεκα ποικίλων λόγων δὲν ἠξιώθησαν ζῶντες νὰ συμπεριληφθῶσιν μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτῆς. Ἐπὶ τῆς πικρῆς τιμιωτάτης τεσσαρακοστῆς πρώτης ταύτης ἔδρας ἐποποθετήθησαν δι' ὁμοφώνου καὶ ἀνεκκλήτου ἀποφάσεως τῆς κοινῆς γνώμης ὁ Πασκάλ, ὁ Καρτέσιος (Descartes), ὁ Μολιέρος, ὁ Λαροσσουά, ὁ Βαύλος, ὁ Βαυερνάγης, ὁ συγγραφεὺς τοῦ Γιλ-Βλάς Λεσάζ, ὁ Ἀββὰς Πρεβώ, ὁ Πιρὼν, ὁ Ρουσσώ, ὁ Ἀνδ. Χενιέρος (Chenier)

ὁ Βωμαρσαί, ὁ Σαμφόρτιος, ὁ Ριβαρόλ, ὁ Π. Λουδοβίκος Κουριέρος, ὁ Βαλζάκ, ὁ Λαμενὰ καὶ τελευταῖος ὁ Βερανζέρος, ὁ μόνος ἀποποιηθεὶς νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν ἀκαδημαϊκοῦ, ἧτις κατ' ἐξαιρέσιν ἐπροσφέρετο εἰς αὐτὸν ἀπαλλοττόμενον ἀπὸ τῶν διατυπώσεων αἰτινες ἐπιβάλλονται παντὶ ὑποψηφίῳ.—Παρὰ τῆ ἀνωτέρω συνυπάρχουσιν τέσσαρες ἄλλαι ἀκαδημαϊκαί, ἢ α τῶν Ἐπιγραφῶν, τῶν Ἐπιστημῶν (τῶν ἀκριβῶν), τῶν ἠθικῶν καὶ πολιτικῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν Καλῶν τεχνῶν, τὸ δὲ σύνολον τῶν πέντε ἀποτελεῖ τὸ λεγόμενον «Γαλλικὸν Ἰδρυμα» (Institut de France) τὸ ἀληθῶς μοναδικὸν ἐν Εὐρώπῃ, ὡς συννοῦν ἐν μιᾷ δέσμῃ πάντας τοὺς οἰουσδήποτε ἀγῶνας τοῦ πνεύματος πρὸς ἐξεύρεσιν τῆς ἀληθείας, ἐπικράτησιν τοῦ ἀγαθοῦ ἢ ἀποτύπωσιν τοῦ κάλλους.

Οὐδὲν τῶ ὄντι ὑπάρχει ἄλλο ἴδρυμα ὅπου ὁ ποιητής, ὁ φιλόσοφος, ὁ ἱστορικός, ὁ φιλόλογος, ὁ μαθηματικός, ὁ φυσιοδίφης, ὁ ἀστρονόμος, ὁ νομοδιδάσκαλος, ὁ ζωγράφος, ὁ γλύπτης, καὶ ὁ μουσικός δύναται ν' ἀποκαλῶσιν ἀλλήλους συναδέλφους. Οἱ συντάκται τοῦ περὶ «Γαλλικοῦ ἰδρύματος» νόμου τῆς 25 Ὀκτωβρίου 1795, ἐν οἷς διέπρεπεν ὁ Δωνοῦ καὶ ὁ Καρνὼ, ἐφαίνοντο ἐμφορούμενοι ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ὅτι πάντα τὰ προϊόντα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος συνέχονται πρὸς ἄλληλα ὡς κρίκοι ἀλύσου ἀδιασπᾶστου καὶ, πλὴν τούτου, ὅτι ἀφ' οὗ ἐκ τῆς ἐπιστήμης, τῆς φιλολογίας καὶ τῆς τέχνης ὠφελεῖται ὑλικῶς καὶ ἠθικῶς ὁλόκληρον τὸ ἔθνος, εἰς τοῦτο ἐπιβάλλεται καὶ ἡ ὑποχρέωσις νὰ προάγῃ καὶ νὰ βραβεύῃ ταύτας. ΕΜΜ. Δ. ΡΟΪΔΗΣ

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Εἶνε ἔδωκνὸν νὰ μὴ ἀγαπᾷ τις πλέον καὶ νὰ αἰσθάνηται τὸν πόθον χωρὶς νὰ ἔχη καὶ τὴν δύναμιν νὰ ζωγωνήσῃ τὸ σθεσθὲν αἰσθημα.

Δύναται τις ν' ἀγαπήσῃ ἐν οἰαδήποτε ἡλικίᾳ. Ὁ ἀληθὴς ἔρωσ πηγάζει ἐκ τῆς καρδίας καὶ ἡ καρδία δὲν ἔχει ἡλικίαν.

Ἡ νεότης ἐν τῇ εὐτυχίᾳ εἶνε ἥττον ἀνυπόμονος τῆς ὥριμου ἡλικίας. Ἐχούσα εὐρὺ μέλλον πρὸ αὐτῆς δύναται ἀσφαλέστερον νὰ προσμένῃ.

Αἱ γυναῖκες ἐπλάσθησαν διὰ νὰ προσμένωσι, ν' ἀκούωσι καὶ ν' ἀποδέχωνται.

Οὐχὶ τὰ διαστήματα, ἀλλὰ τὰ κωλύματα μηχανοῦσι τὰς ἀποστάσεις.

Τὸ μεῖδιμα ἐν τῷ γήρατι εἶνε τόσον προσφιλέσ ὅσον ὁ ἥλιος ἐν χειμῶνι.

ΧΑΡΑΛΔΟΣ

Ο ΗΓΕΜΩΝ ΤΩΝ ΒΑΡΙΑΓΩΝ
Βυζαντινὸν ἱστορῆμα.

(Συνέχεια, ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ἐν τούτοις, νεύσαντος τοῦ Πραιποσίτου, οἱ νεήλυδες, ὑπὸ τῶν Ὀστιάριων προπεμπόμενοι, ἐχώρησαν πρὸς τὸν θρόνον, καὶ τότε, ἐν ᾧ συγχρόνως ἤλθον τὰ ὄργανα, βλοσυροὶ αἰφνης ἐγείρονται οἱ χρυσοὶ λέοντες, τὰ ἐπὶ τοῦ θρόνου ὄρνεα πτερυγίζουσι, καὶ παράδοξος ἠχεὶ συναυλία βρυχηθῶν καὶ κελαρυμάτων. Ὁ Ραγνάρρος, δειχθεὶς ἀπολύτως ἐχέμυθος ἔνα μὴ μειώσῃ τὴν ἐπὶ τῶν συντρόφων ἐντύπωσιν, ἀνυπομόνως ἀνέμενε τὴν στιγμὴν ταύτην, ἀλλ' ὑπῆρξε τὸ ἀποτέλεσμα τῶν προσδοκιῶν αὐτοῦ μείζον, καθ' ὅσον ὁ Χαλφδάνος, καταληφθεὶς ὑπὸ ἰλιγγου ἐπὶ τῇ θέᾳ τῶν ὠρουμένων θηρίων, ἀνέσπασε τὸν ἀκινάκην, καὶ ὤρμα πρὸς τὸν θρόνον, ὅτε ἀνεχάιτισεν αὐτὸν ὁ στιβαρὸς τοῦ Χαράλδου βραχίον. Ἀσαφὲς μεῖδιμα ἐπλανήθη πρὸς στιγμὴν ἐπὶ τῶν ὠρῶν χειλέων τοῦ Ρωμανοῦ, ἐν ᾧ οἱ λοιποὶ Μεγιστάνες ἀπέμειναν ἀκίνητοι καὶ σοβαροὶ ὡς ἀγάλματα.

Ἀλλὰ τὸν ἀτυχῆ Χαλφδάνον ἀνέμενον ἕτερα δεινά. Νεύσαντος τοῦ Κατεπάνω, ὁ μὲν Χαράλδος, καθ' ὃ ἐκ γένους βασιλικοῦ, προσέκλινεν εὐσεβᾶστως, ἐν ᾧ ὁ Ραγνάρρος καὶ οἱ τὴν συνοδείαν αὐτοῦ ἀποτελοῦντες προσέπεσαν, κατὰ τὸ ἔθος, καὶ αὐθις ἀνηγέρθησαν. Τότε δ' ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ Χαλφδάνου ἐξωγραφηθῆ ἀπερίγραπτος κατάπληξις· ἀλλὰ καὶ πῶς οὐ, μὰ τὰ κάρδαμα, καθ' ὅσον, ἐξαφανισθέντος παραδόξως τοῦ τε Ἀυτοκράτορος καὶ τοῦ θρόνου, ἐφ' οὗ ἐκάθητο, ἀπέμεινεν εἰς τὴν θέσιν αὐτῆς μόνη, καὶ σοβαρὰ ὡς πάντοτε, ἡ Αὐγοῦστα. Ἐν τῇ αἰθούσῃ, ἐν ἣ ἐπλάνησε τὰ βλέμματα, οὐδὲ ἔχνος διεκρίνετο τοῦ αἰφνης ἀναληφθέντος, καὶ οἱ Ἄρχοντες διετήρουν τὴν συνήθη ἀταραξίαν· ἐνθυμηθεὶς δὲ τότε τὰς θρυλουμένους ἀποθεώσεις τῶν Ρωμαίων Καισάρων, καὶ στρέψας αὐτομάτως τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν ὄροφν, ἀπέμεινεν ἐνεός, καθ' ὅσον ἐκεῖ διεκρίνε τὸν τε θρόνον καὶ τὸν ἐπ' αὐτοῦ καθήμενον, ἐν τῷ μέσῳ στεφάνης ἐκ χρυσοῦν ἀκτίνων. Τὸ δὲ παραδοξότερον ὁ Ἀυτοκράτωρ ἔφερεν ὅπως διάφορον τῆς προτέρως στολήν.

Ἐπὶ τέλους, ἐν τούτοις, ἐνόησεν ὁ Χαλφδάνος ὅτι καὶ ταῦτα ἐγένοντο δι' ἐπιτηδείων μηχανημάτων, καθ' ὅσον τοῦ Αὐγοῦστου εἰσέτι εἰς τὸ ὕψος ἐκεῖνο διατελοῦντος, ἀπηύθυνεν ὁ Λογοθέτης τοῦ δρόμου ἐν ὀνόματι αὐτοῦ εἰς τὸν Χαράλδον τὰς συνήθεις φιλοφρονήσεις, εἰς ἃς οὗτος εὐγενῶς ἀπήντησεν, ἀποχωρήσας εἶτα

καὶ αὐθις μετὰ τῶν συνοδευόντων αὐτὸν, ἐνῶ βραδέως κατήρχετο ὁ θρόνος, καὶ πάντα τὰ γνωστὰ θηρία, ἐκ τῶν θέσεων αὐτῶν ἐγερόντα, προέπεμπον τοὺς ξένους διὰ τῶν ὠρυγῶν αὐτῶν καὶ ἀσμάτων.

Αἱ ἀναγνώστριαι τοῦ παρόντος ἱστορήματος ἴσως ἀκούσωσιν εὐχαρίστως ὅτι, ὅσον ἐπιβάλλουσα καὶ ἐν ὑπῆρξεν ἡ τελετὴ, τοῦ Χαράλδου τὰ βλέμματα ἐπανειλημμένως ἐστράφησαν πρὸς τοὺς πολυπληθεῖς ὀμίλους τῶν Δεσποινῶν, τοὺς περιστοιχίζοντας τὴν Ἀνασσάν, τοσοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον ἐξ αὐτῶν αἱ πλεῖστα ἀπῆστροντο ἐκ κάλλους καὶ νεότητος· ἀλλ' ἰδίως ἐφάνη τερπόμενος εἰς τὴν θέαν ἐπεράστου τινὸς νεανίδος παρὰ τὴν Αὐγοῦσταν ἰσταμένης. Ἦν αὕτη βεβαίως γένους περιφανοῦς, καὶ διότι προηγῆτο τῶν Ζωστῶν, καὶ διότι ἐτύγγανε περιβεβλημένη στολὴν μόνον κατὰ τὸ χρῶμα τῆς Ἀυτοκρατορικῆς παραλλάσσουσας. Τὸ γλαυκὸν αὐτῆς σκῆγιον ἐποίκιλλον κρίνοι ἀργυροὶ, καὶ τὴν ἐπαφροδίτον κεφαλὴν περιέβαλλε στέμμα ἐκ μαργάρων· ἀλλ' ἰδίως θελκτικὴ ἦν ἡ ὄλη τῆς περικαλλοῦς κόρης παράστασις· μελανοὶ βόστρυχοι ἐκυμάτιζον περὶ πρόσωπον ἀκραίφνου· Ἑλληνικῆς κατατομῆς, καὶ τῶν ζωηρῶν ὀφθαλμῶν τὰς φλόγας μόλις κατέστελλον μακρὰι μεταξίνοι βλεφαρίδες, ἐνῶ τὸ σῶμα, ὡσεὶ σφαδάζον ὑπὸ τὰ πλούσια περιβλήματα διεφαινετο εὐτορνον καὶ ὑψιτενὲς ὡς τὸ τῆς ὀρεσίβιτου Ἄρτεμιδος.

Ὁ Χαράλδος, εἰθισμένος εἰς τὰς λευκάς τοῦ πόλου Νηρηίδας, διείδεν ἐν τῇ θελκτικῇ ἐκείνῃ ὀπτασίᾳ τὴν ἐνσάρκωσιν τῶν ἐξάλλων αὐτοῦ ὀνείρων, καθ' ἃ μετὰ τὰς ἀφηγήσεις τοῦ πατρὸς, ἔώρα τὰς φλογεράς τῆς Ἀνατολῆς παρθένους, μακρόθεν αὐτῷ προσενούσας, καὶ καλοῦσας εἰς σικιάδας διανθεῖς, τὰ παραδείσια κρησφύγετα ἀνεκκαλήτων ἐρώτων· δι' ὃ καὶ μόλις τῆς αἰθούσης ἐξελθὼν, ἠρώτησε τὸν Ραγνάρρον περὶ τῆς θεασείας ἐκείνης καλλονῆς.

— Βλέπω, ἀπήντησεν οὗτος, ὅτι τείνεις πρὸς τὰ ὕψιστα καὶ κάλλιστα. Ἡ ζωηρὰ περιγραφή σου αἶρει πᾶσαν ἀμφιβολίαν ἀλλ' εἰς μάτην ὁ τόσος ἐνθουσιασμός. Ἡ Δέσποινα ἐκείνη καταυγάζει πράγματι τὸ διάστημα τῆς Αὐλῆς στερέωμα, πλὴν γονυκλιεῖς μόνον αὐτὴν λατρεύομεν, ὡς οἱ μυρολάτραι τῶν χρυσοῦν Φοίβων. Καλεῖται Μαρία, τῆς Ἀυτοκρατορίας ἀνεψιά.

— Τῆς Ἀυτοκρατορίας, ἐφώνησεν ὁ Χαράλδος, ἄγαμος;

— Οὐχί, χήρα.

— Χήρα! Τί λέγεις; Μόλις φαίνεται διαθαλάουσα.

— Ἄγει τὸ 18^{ον} ἔτος. Πρὸ δύο ἐτῶν ἐνεμφεῖθη τὸν βασιλέα τῆς Ἀρμενίας, ἀλλ' αὐτοῦ πεσόντος, ἀμέσως μετὰ τὸν γάμον, ἐν τινι πρὸς

τούς Ἀραβας συμπλοκῆ, ἐπέστρεψεν εἰς Βυζάντιον, καὶ διαμένει παρὰ τῆ Αὐγούστη.

Ὁ Χαράλδος οὐδὲν προσέθηκεν, ἀλλ' ἐφάνη δυσθυμίας· ἐν τῷ μεταξύ δὲ τούτῳ διελύετο μετὰ τῆς αὐτῆς ἐπισημότητος ἢ ἐν τῇ Μαγναύρα συνάθροισις, δι' ἧ καὶ αὐθις ἐρανεζόμεθα γραμμὰς τινὰς τοῦ ἡμετέρου χρονογράφου, ὅπως οὕτως συμπληρώσωμεν τὴν ὅλην εἰκόνα.

Τῶν ξένων ἐξεληθόντων, ἀφηγείται οὗτος, ὁ Πραιπόσιτος λέγει μὲγαλως — Κελεύσατε — καὶ ἐξέρχονται οἱ τε Μάγιστροι καὶ Πατρίκιοι καὶ Συγκλητικοί, ἐπευχόμενοι τὸ — « εἰς πολλοὺς χρόνους » —. Τότε πάλιν λέγει ὁ Πραιπόσιτος — Κελεύσατε — καὶ ἐξέρχονται οἱ τε Χρυσοστρικλινίται καὶ οἱ τοῦ Κουβουκλείου ἐπευχόμενοι — εἰς χρόνους πολλοὺς —. Καὶ πάντων ἐξεληθόντων κατίσιν οἱ Δεσπότες ἀπὸ τῶν θρόνων, καὶ τὰ τούτων ἐκβάλλοντες στέμματά τε καὶ χλαμύδα, περιβάλλονται, τὰ χρυσοπερικλειστα αὐτῶν σαγίαι· καὶ εἰσέρχονται μυστικῶς ἐν τῷ Θεοφυλάκτου Παλατίῳ δι' ἧς καὶ ἀνῆλθον ὁδοῦ, δηριγεγόμενοι ὑπὸ τοῦ Κουβουκλείου (προπεμπόμενοι ὑπὸ τῆς θεραπείας), ὅπερ ἴσταται ἐν τῷ Χρυσοστρικλίῳ, καὶ διερχομένου τοῦ βασιλέως πρὸς τὰ ἴδια δώματα, ἐπεύχεται καὶ αὐθις τὸ — « εἰς πολλοὺς χρόνους ».

ΙΑ.

Ἐν τῷ οἴκῳ, ἔνθα ἐπέστρεψαν οἱ τρεῖς φίλοι μετὰ τῆς αὐτῆς πομπῆς, ἀνέμενον αὐτοὺς εὐφρόσυνος ἀγγελία. Δύο χρυσόβουλλα, ἐπιδοθέντα τῷ Ῥαγνάρῳ, ἐπέφαινον, τὸ μὲν τὸν διορισμὸν τοῦ Χαράλδου ὡς Κόμητος τῶν Βαριάγων, καὶ τοῦ Χαλφδάνου ὡς Δεκάρχου ἐν τῷ αὐτῷ σώματι, τὸ δὲ ὅτι οἱ δύο ξένοι μετὰ τοῦ Σπαθαρίου ἐκαλοῦντο εἰς τὸ δωδεκάημερον, ἧτοι τὰ δώδεκα κλητώρια (συμπόσια, ἐκ τοῦ: καλῶ) τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως, μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπιχειμένης.

Καὶ τὴν μὲν ἀκόλουθον πρωίαν μετέβησαν ὁ Χαράλδος καὶ ὁ Χαλφδάνος εἰς τὸν τρικλινον τῶν Βαριάγων, καὶ περιβληθέντες τὴν λαμπρὰν τοῦ σώματος ἐκείνου στολήν, ἀνέλαβον προσωρινῶς τὴν ἀνήκουσαν αὐτοῖς ὑπηρεσίαν, μέχρι τῆς ἐπισήμου προχειρίσεως, ἧτις ἐτελεῖτο πομπῶς καθ' ὠρισμένους τινὰς ἑορτάς. Ἐγένετο δ' αὐτοῖς δεξιόσως συμπαθεστάτη ὑπὸ τῶν λοιπῶν συναδέλφων, οἵτινες, συμπατριῶται πάντες καθ' ὃ Νορμαννοὶ ἐκ διαφόρων βορείων χωρῶν, ἐχάιρον ἐπὶ τῇ μεταξύ αὐτῶν παρουσίᾳ βασιλικῆς τῆς Νορβηγίας γόνου, καὶ μάλιστα υἱοῦ τοῦ πολυκρότου Σιγούρδου, οὐ γνωστοῦ ἐτύγχανον οἱ ἄλλοι εἰς τὰς Νορμαννικὰς ἀποικίας.

Κατὰ δὲ τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγεννῶν, ἀφοῦ παρέστησαν εἰς τὴν λαμπρὰν ἐν τῇ ἀγίᾳ Σοφίᾳ δοξολογίαν, κατηθύνθησαν οἱ δύο ἐταί-

ροι μετὰ τοῦ Ῥαγνάρου πρὸς τὸ Ἐξάερον τῶν ἰθ'. Ἀκουβίτων (περίπτερον τῶν δεκαεννέα τραπέζων), θαυμασίον Μέγαρον πρὸς βορρᾶν τοῦ Ἱποδρόμου ὑψούμενον, ὅπου παρετίθεντο τὰ ἐπίσημα κλητώρια κατὰ τε τὸ ἐν λόγῳ δωδεκάημερον, ὡς καὶ κατὰ δέκα ἡμέρας μετὰ τὸ Πάσχα, καὶ ἄλλας ἐξ μετὰ τὴν Πεντηκοστήν.

Τὰ μεγαλοπρεπῆ ταῦτα συμπόσια, ἅτινα ἐκαλοῦντο Ἐκθέσεις τῶν ἰθ'. Ἀκουβίτων, συγκατελέγοντο μετὰ τῶν περιφανεστέρων πανηγύρεων τῆς ἡμετέρας Αὐλῆς, ἧτις, ἐν τούτοις, καὶ πολλὰς ἐτέρας παρέθετον ἐστίασεις ἐν ἄλλοις Ἀνακτόροις, κατὰ τὰς λοιπὰς προεξαρχούσας ἐκκλησιαστικὰς ἑορτάς. Λεπτομερεῖς περιγραφὰς τῶν πανδαυσίων τούτων, ἃς ἀποκαλεῖ ἐξαισίας καὶ πολυσχιδεῖς, διέσωσεν ἡμῖν ἡ « Βασιλείου τάξις », ἀλλὰ περιοριζόμεθα κατ' ἀνάγκην εἰς τὰ κυριώτερα.

Καὶ κατὰ μὲν τὴν λαμπρὰν καὶ περιδοξὸν ἡμέραν τῶν γεννηθίων τοῦ Σωτήρος ἐκαλοῦντο ἐν τῇ βασιλικῇ τραπέζῃ τοῦ κράματος τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, εἰς συνεστίασιν μετὰ τῶν φιλοχρίστων Ἀνάκτων, δώδεκα Μεγιστᾶνες ἐκ τῆς βασιλικῆς Συγκλήτου ἧτοι Μάγιστροι, Πραιπόσιτοι, Ἀνθύπατοι, Πατρίκιοι, Στρατηγοί, καὶ Ὀφφικιάλιοι. Οἱ Βασιλεῖς μετέβαινον, ὡς εἰκός, νήσταις εἰς τὸν ναόν, ἔνθα μετελάμβανον τῶν ἀρχόντων μυστηρίων, μετὰ δὲ τὸ πέρας τῆς λειτουργίας παρετίθετο ἐπὶ τραπέζης, εὐρισκομένης ἐν αὐτῇ τῇ ἐκκλησίᾳ, εἰς τὸ ἰδιαίτερον διαμέρισμα εἴτε τοῦ Βασιλέως εἴτε τοῦ Πατριάρχου, ἐλαφρὸν ἄριστόν ἐξ ὀπωρῶν, οἴνου καὶ ἄρτου συγκείμενον, ὅπερ ἐκαλεῖτο κρᾶμα. Περὶ τούτου πρόκειται ὡδε, ὑπ' αὐτοῦ δὲ τοῦ Αὐτοκράτορος ὑπεδεικνύοντο οἱ διὰ τῆς συνεστίασεως ταύτης ἐξόχως τιμώμενοι. Σημειωτέον πρὸς τούτοις, ὅτι οἱ δαιτυμόνες τοῦ Βασιλέως ἦσαν σχεδὸν πάντοτε δώδεκα, κατ' ἀπομίμησιν τοῦ μυστικοῦ δείπνου, καθ' ὅσον γνωστὸν τυγχάνει, ὅτι ὁ ἐπίσημος βίος τῆς ἡμετέρας Αὐλῆς συνεδέετο στενότητά πρὸς τὰ τῆς ἐκκλησίας, καὶ ἀπετέλει, οὕτως εἰπεῖν, διαρκῆ ἱεροτελεσίαν. Εἰσῆγοντο δὲ οἱ κλητοὶ οὗτοι ἀνευ χλαμύδων καὶ ἡμμεσμένοι μόνον τὰ καμίσια, πλὴν τῶν Στρατηγῶν, οἵτινες διετήρουν τὰ σκαραμάγγια καὶ ἠκολουθοῦντο ὑπὸ τοῦ Δρουγγαρίου τῆς βίγλης. (Ἡ πρώτη λέξις ἐκ τοῦ: drangus, χιλιάρχη, καὶ ἡ δευτέρα ἐκ τοῦ: vigilia, ἐπομένως ὁ χιλιάρχος ὁ ἐμπειπιστευμένος τὴν ἀνωτάτην ἐπιτήρησιν τοῦ στρατοπέδου ἐν καιρῷ ἐκστρατείας, ἐκτελῶν οὐχ' ἦττον ἐν καιρῷ εἰρήνης καὶ πολλὰς ἐτέρας λειτουργίας).

Καὶ ταῦτα μὲν ἐγίνοντο τὴν πρωίαν, κατὰ δὲ τὴν μεσημβρίαν παρετίθετο ἐν τῷ Ἐξάερω τῶν ἰθ'. Ἀκουβίτων ἡ ἐπίσημος πανδαυσία. Ἐν τῷ μεγάλῳ τρικλίῳ τοῦ Ἐξάερου τούτου εὐρί-

σκοντο δεκαεννέα τραπέζαι· ἡ τιμιωτάτη πασῶν, ἢ καὶ χρυσῆ ἢ ἀπακοπῆ λεγομένη, εἰς τὸ βάθος τῆς αἰθούσης ἐπὶ ἐξέδρας, εἰς ἣν ἔφερον τρεῖς θαυμάδες, αἱ δὲ λοιπαὶ δεκαοκτὼ ἀμφοτέρωθεν τῆς αἰθούσης ἀνά ἐννέα· καὶ εἰς μὲν τὴν χρυσῆν ἐκαλοῦντο δύο Μάγιστροι, Ἀνθύπατοι Πατρίκιοι τυγχάνοντες, ἐξ Στρατηγῶν, δύο φίλοι Βούλγαροι, ἧτοι Προσβευταὶ τοῦ ἔθνους ἐκείνου, καὶ δύο Ὀφφικιάλιοι, ἧτοι ἐν συνόλῳ δώδεκα, ὅπως συνανακλιθῶσι τῷ Βασιλεῖ κατὰ τὸν τύπον τῆς ἀποστολικῆς δωδεκάδος.

Ἐπροκισσόντο δὲ οὗτοι (ἧτοι προεπέμποντο, ἐκ τοῦ: processio) στοιχηθὸν κατὰ τὴν τάξιν ἐκάστου, ἐνδεδυμένοι τὰς ἐαυτῶν χλαμύδας, καὶ ὑποδεδεμένοι καμπάρια (πέδιλα), εἰσῆγοντο δὲ εἰς τὸν τρικλινον ἀμέσως μετὰ τὴν ἀφίξιν τῶν βασιλικῶν ὑπουργῶν, (ἧτοι τῶν ὑπηρετούντων κατὰ τὴν πανδαυσίαν) καὶ τῶν Βουκαλιῶν (ψαλτῶν, ἐκ τοῦ: vocalis). Ἐκεῖ ὁ Καστρήσιος τῆς βασιλικῆς τραπέζης (ἧτοι ὁ ἑφορος, ἐκ τοῦ: castrum, τῆς λειτουργίας ταύτης ἐχούσης κατ' ἀρχὰς στρατιωτικὸν χαρακτῆρα), λαβὼν τὸ σχῆμα, ἧτοι τὴν διὰ νεύματος διαταγὴν παρὰ τοῦ παρεστῶτος περιφανοῦς Πραιποσίτου, συνανήρχετο μετ' αὐτῶν ἐπὶ τῆς τριβάθμου ἐξέδρας, καὶ παρέτταταν αὐτοὺς κύκλῳ τῆς τιμίας τραπέζης μέχρις ἀφίξεως τοῦ Ἀνακτος.

Εἰς δὲ τὰ λοιπὰ δεκαοκτὼ Ἀκουβίτα ἐκαλοῦντο κατὰ τὴν λαμπρὰν καὶ περιδοξὸν ταύτην ἡμέραν πᾶσα ἢ ὑπὸ καμπάριον Σύγκλητος (ἐπιτοπορεῖτο οὕτω, διότι οἱ Συγκλητικοὶ εἰσῆγοντο εἰς τ' Ἀνάκτορα φέροντες τὰ καμπάρια), ἧτοι οἱ Ἀσηκηῆται, οἱ Χαρτουλάριοι τῶν μεγάλων Σεκρέτων, καὶ οἱ βασιλικοὶ Νοτάριοι, ἀπὸ τῶν Σπαθαροκανδιδάτων μέχρι τῶν Ὑπάτων, Δισυπάτων, Κομήτων τῶν Σχολῶν, Σιλεντιαρίων, Προτικτόρων, Εὐτυχοφόρων, καὶ Σηηπτοφόρων, ἐν ὅλῳ 168, πρὸς δὲ 24 Ἀγαρηνοί, 12 φίλοι Βούλγαροι, καὶ 12 πένητες. Ἐπροκισσόντο δὲ καὶ οὗτοι κατὰ τὰς οἰκείας τάξεις, τῶν Ἀγαρηνῶν κατακλινομένων ἀπέναντι τῶν Βασιλέων περὶ τὴν ἑκτὴν καὶ ἑβδόμην τραπέζαν, τῶν Βουλγάρων περὶ τὴν ἑνάτην, καὶ τῶν πενήτων περὶ τὴν αὐτὴν, ἀλλ' εὐανύμως, ἔνθα παρίσταται ὁ Δρουγγάριος. Εἰσῆγοντο δὲ πάντες οὗτοι ὑπὸ τῶν Ἀρτικλιῶν (δαιτρῶν) μετὰ τοὺς πρωτοκλήτους τῆς χρυσῆς τραπέζης, οἵτινες καὶ φίλοι τοῦ Βασιλέως ἐκαλοῦντο, ἔφερον δὲ οἱ μὲν ἀξίωματικοί, πλὴν τῶν ἀλλαξιμάτων (στολῶν) τὰς χλαμύδας καὶ τὰ καμπάρια, οἱ δὲ Ἀγαρηνοὶ ἀζῶνους (εἰς ἐνδειξιν μείζονος σεβασμοῦ) λευκοὺς χιτῶνας καὶ πέδιλα. Εἰς ἄκρον συγκινητικῆς ἐστίν ἡ εἰς τὴν λαμπρὰν ταύτην εὐωχίαν παρὰ τῆς δώδεκα πενήτων τῆς πόλεως, ὑπεθυμιζόντων τὰς ἀγάπας τῶν πρώτων χριστιανῶν οὗτοι ἐλάμβανον τὰ λεγόμενα σφραγίδια (με-

τάλλια); ἅτινα ἐπεδείκνυον, ὅπως ἐπιτραπῆ αὐτοῖς ἢ εἰς τὸ Ἐξάερον εἰσόδος.

Ἀφιχθέντος δὲ τοῦ Ἀνακτος μετὰ τῆς θεραπείας αὐτοῦ, οἱ Βουκαλίοι ἐψαλλόντο κατὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθος, ὅπερ ἦν ἐξαιρετικὸν διὰ τοὺς Βυζαντινοὺς, οἵτινες συνήθως παρεκλήθητο εἰς τὴν τραπέζαν. Φαίνεται δὲ ὅτι τὸ Ἐξάερον ἦν διὰ ταῦτα γεύματα καθωρισμένον, καὶ διὰ κλινητῶν ἀντὶ ἐδρῶν διεσκευασμένον, ἐξ οὗ ἡ λέξις ἀκουβίτων ἐκ τοῦ: ἀκουμβᾶν. Μετὰ δὲ τὴν κατὰ κλισίαν ἐψάλλετο μουσικὸν μέλος, καταλήγον εἰς εὐχὰς ὑπὲρ τῶν Ἀνάκτων, ὅτε πάντες αὐθις ἐξανίσταντο, εὐφημοῦντες τοὺς Δεσπότες, καὶ ἀπεξεδύοντο τὰς ἐαυτῶν χλαμύδας. Ἐπίσης δ' ἀνηγείροντο πάντες καὶ ἀνευφήμουν ὁσάκις ἀπῆχει τὸ μουσικὸν (ἐπακάνειν ἢ μουσική), ἢ ἐξετελεῖτο θυμελικὸν πρὸς τέρψιν (κωμικὴ τις παράστασις), ἢ ἐπέμπετο εἰς τοὺς δαιτυμόνας διὰ τοῦ τερπνοῦ Καστρησίου βρώσιμόν τι ἐκ τῆς χρυσῆς τραπέζης.

Συνέκειτο δὲ ἡ εὐωχία ἐκ τριῶν φορῶν, ὧν ἡ πρώτη ἄγνωστον πῶς ἐκαλεῖτο, καὶ συνέκειτο ἐξ ὀρεκτικῶν ἐδεσμάτων, ἢ δευτέρα, καλουμένη ὀπτόμισσορ (ἐκ τοῦ: missus), συνέκειτο ἐκ τῶν ὀπτῶν κρεάτων, καὶ ἡ τρίτη, καλουμένη δουλικίρ (dulcis), ἐκ τραγημάτων, πλακούντων καὶ ὀπωρῶν. Τὰ ἐδέσματα ἐφέροντο ἐπὶ πικμεγίστων καὶ πλουσιωτάτων δοχείων, καὶ ἀπετίθεντο ἐπὶ τῆς χρυσῆς τραπέζης, ἐξ αὐτῶν δ' ἔπεμπε τότε ὁ Ἀναξὶς διὰ τοῦ Καστρησίου εἰς ὅσους ἰδιαίτερος ἐτίμα ἐκλεκτὰ τινὰ τεμάχια, καὶ τὰ λοιπὰ διένειμον εἴτε οἱ Ἀρτοκλινεῖς εἰς τοὺς ἄλλους δαιτυμόνας. Τὸ ἔθος τοῦτο προεκάλεσε τὸ θάμβος τοῦ Λουίτπράνδου, ὅστις ἀφηγείται ὅτι αἱ ὀπῶραι προσήχθησαν ἐντὸς τριῶν χρυσῶν δοχείων τοσοῦτον βάρειον, ὥστε μετεφέροντο δι' ἀμαξίου, κεκαλυμμένου διὰ πορφυράς· ἐπὶ τῆς ὀροφῆς ὑπῆρχον τροχαλῖαι μετ' ἐπιχρῶσαν σχοινίων, καὶ οἱ χρυσοὶ τούτων κρῖνοι προσηρτῶντο εἰς τὰς λαβὰς τῶν δοχείων, ἅτινα διὰ μηχανήματος ἀνεσύροντο, καὶ ὑπὸ τεσσάρων ἀνθρώπων ὠθούμενα, ἐτίθεντο ἐπὶ τῆς τραπέζης. Σημειωτέον δὲ ὅτι, ἐνῶ κατὰ τὰς συνήθειας εὐωχίας τὰ πλεῖστα τῶν σκευῶν ἦσαν ἀργυρᾶ, κατὰ τὸ δωδεκάημερον τοῦτο, ὡς καὶ τὸ δεκάημερον τοῦ Πάσχα, καὶ τὸ ἐξάημερον τῆς Πεντηκοστῆς, ἦσαν πάντα ἐξ ἀφθίτου χρυσοῦ.

Συντελεσθείσης δὲ τῆς πανδαυσίας, πρώτοι ἐξήρχοντο οἱ Βουκαλίοι, ῥωμαίζοντες (λατινιστῶς ἐπευχόμενοι), μετ' ὃ τοῦ κλεινοῦ Καστρησίου προσνεύοντος, ἀνίσταντο πάντες οἱ κλημένοι, χλαριδοφόροι, καὶ ὑπὸ τῶν τρικλινῶν ὀδηγούμενοι, διήρχοντο πρὸ τοῦ Ἀνακτος, ὃν ἐπευφήμουν, καὶ ἀπῆρχοντο διὰ τῶν ἀπέναντι αὐτοῦ θυρῶν. Τελευταῖοι δὲ πάντων ἀπεχώρου

οί τῆς ἀποκοπῆς τραπέζης, ἡγουμένου τοῦ Καστροῦ. Τὰ ἐν λόγῳ νόστιμα λατινικά τροπάρια διέσωσεν ἡμῖν ἡ «Βασιλείου τάξις» ἐν Βω Α'. Κεφ. σέ'. μετὰ μεταφράσεως ὡς ἐξῆς. — «Κονσέρβες Δέους ἡμπεριουμ βόστρουμ,» ἦτοι ἀφυλάξοι ὁ Θεὸς τὴν βασιλείαν ὑμῶν. — «Μούλτους ἄνους φικίδια θ' Δέους,» ἦτοι «νικοποῖόν σε ποιήσῃ πάντοτε,» κτλ. Εἰσὶ δὲ πολυτιμώτατα, καθ' ὃ ἀποδεικνύοντα, ὡς ἐκ τῆς ὀρθογραφίας τῶν λατινικῶν λέξεων, ὅτι τότε κἄν ἴσχυεν ἀπαράλλακτος ἡ σημερινὴ τῆς Ἑλληνικῆς προφορά.

Κατὰ τὰς ἀκολουθοῦσας τέσσαρας ἡμέρας διεζήγοντο τὰ τῆς τελετῆς ἀπαράλλακτως ὡς κατὰ τὴν πρώτην, μετὰ μόνης τῆς διαφορᾶς, ὅτι ἐκαλοῦντο ἕτεραι τάξεις Ἀρχόντων, ῥητῶς ὑπὸ τοῦ Πορφυρογεννήτου κατονομαζόμεναι, οὐδέποτε δ' ἀπέλειπον οἱ δώδεκα πένητες.

Κατὰ δὲ τὴν ἕκτην ἡμέραν προσήρχοντο ὁ Πατριάρχης μετὰ δώδεκα ἡγουμένων, ἐκαλοῦντο δὲ πλὴν πολλῶν ἑτέρων Μεγιστάνων, καὶ 216 Ἀβάδες (μοναχοί) ἐκ διαφόρων μονῶν, λαμβάνοντες πρὸς τοῦτο σφραγίδια. Ὁ Πατριάρχης εἰσήρχετο μετὰ τοῦ Βασιλέως ἅμα τοῦ σίχου, ἦτοι κατὰ τὴν ἐπιδόρπιον εὐχὴν, καὶ ἐκαθέζετο ἐπὶ δίφρου, ἐξαιρετικῶς δηλονότι μὴ κατακλιόμενος, ἐνῶ οἱ λοιποὶ ἡγουμένοι καὶ μοναχοὶ λέγονται ἐπακουμβοῦντες περὶ τὰς λοιπὰς τραπέζας κατὰ τὴν οἰκείαν τάξιν ἕκαστος. Κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐπὶ τοῦ ὀπομίνου οἱ ἀνακείμενοι πατέρες ἐψάλλον ἐν χορῶ, καὶ τὸν ῥυθμὸν ἐκράτουν διὰ χειρονομίας οἱ δύο μεγάλοι τῆς ἐκκλησίας Δομῆστικοί, οἵτινες πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἰσαγόμενοι, ἴσταντο ἐνθεν κἀκεῖθεν τοῦ περιβλήπτου τρικλίνου. Ἦσθιον δὲ κατὰ τὴν ἐν λόγῳ ἑορτὴν οἱ πένητες, ἴσως πλείονες τὸν ἀριθμὸν, μόνον ἐν τῷ χρυσοστορίῳ (ἑτέρῳ αἰθούσῃ, πιθανῶς διὰ χρυσῶν ἀνδριάντων, ἢ δι' εἰκόνων κεκοσμημένη), λαμβάνοντες τὴν συνήθη εὐλογίαν.

Ἐὰν δὲ τυχὸν ἡ τοῦ Χριστοῦ γέννησις συνέπιπτε κατὰ Τετάρτην ἢ Πέμπτην, ἐτελεῖτο τὴν Κυριακὴν, πρὸ τῆς ἐστιάζσεως τοῦ Πατριάρχου, τὸ λεγόμενον *πολύτριχον* κλητώριον. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ Βασιλέως ἐκαλοῦντο δύο Ἀνθύπατοι Πατριῆσιοι, ὁκτώ Στρατηγοί, δύο Βούλγαροι, καὶ οἱ Δήμαρχοι τῶν Βενέτων καὶ Πρασίνων, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς τραπέζας ἔθνηκοί, ἦτοι Φαργᾶνοι, Χαζᾶροι, Ἀγερηνοί, Φράγχοι, καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν λαμβανόντων τῆς προμηθειᾶς τῶν *ρογῶν*, ἦτοι ὑπηρετοῦντες εἰς τοὺς ξενικούς λεγεῶνας, φέροντες πάντες τὸ ἔθνηκόν αὐτῶν ἐνδυμα, τὸ *καθάδιον* ἐκκλιετο δὲ πολύτριχον τὸ κλητώριον τοῦτο, καθ' ὅσον οἱ ἐν λόγῳ ξένοι ἦσαν συνήθως κερηκομῶντες. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τοῦ Πατριάρχου ἡ ἐστιάζσις ἐτελεῖτο τὴν ἐπομένην Τετάρτην.

Ἡ ἑβδόμη ἡμέρα οὐδὲν εἶχε τὸ ἕκτακτον, ἀλλὰ κατὰ τὴν ὁρδὴν ἐτελεῖτο τὸ λεγόμενον *βοιτὸν παιζοδρομίον*, ἢ, μάλλον, βοτὸν πεζοδρομίον (ἐκ τοῦ: *votum*, καθ' ὅσον ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἀνεπέμποντο πανδήμως εὐχαὶ ἐπὶ τῇ εὐημερίᾳ τῶν Ἀνάκτων). Ἀπὸ τῆς προῖας ἠθροίζοντο πρὸς τοῦτο οἵτε δῆμοι καὶ πάντες οἱ ἐν τέλει εἰς τὸν Ἰππόδρομον, ἐνθα προσήρχετο μετὰ λαμπρῶν θεραπειᾶς καὶ ὁ Αὐτοκράτωρ, ἐτελοῦντο δὲ τότε, ἀντὶ τῶν συνήθων ἀρματοδρομιῶν ἢ ἵπποδρομιῶν, πεζοδρομίαι. Ἀλλὰ τὸ ἰδίως διακρίνον τὴν τελετὴν ταύτην ἦν ὁ κωμικός αὐτῆς χαρακτήρ. ὑπενημιζῶν τοὺς ἀρχαίους *ασατύρους* καὶ *αγεφουρισμούς*, καθ' ὅσον ἐπατρέπετο ἢ διὰ ποικίλων σκωμμάτων διακωμώδησις τῶν Ἀρχόντων ὑπὸ τοῦ δήμου. ἀπέβκινε δὲ οὕτω ἡ ὅλη τελετὴ κέρτομος καὶ τωθαστικὴ παιδιὰ, καθ' ὅσον ὑπῆρχον, φαίνεται καὶ *μυκτηρισταί*, τὰ ἐξ ἀμύξης κατὰ τῶν παρισταμένων ἐκσφενδονίζοντες. Περιγραφὴν τῆς παραδόξου ταύτης τελετῆς, ἣτις φαίνεται λείψανον τῆς ἐν τοῖς ἀρχαίοις Ῥωμαίοις θεάτρους ἐκλύσεως, διέσωσιν ἡμῖν ἡ «Βασιλείου τάξις» ἐν Βω Α'. Κεφ. σβ', ἣτις ἄλλως τε μετὰ τῆς συνήθους λεπτομερείας περιγράφει καὶ τὰ λοιπὰ ἐπίσημα ἵπποδρομια, τὸ *χρυσοῦν*, τὸ *δουλιόν*, τὸ *λαγαρικόν*, τὸ *μακελλορικόν*, κτλ. Μετὰ τὸ πέρας δὲ τῆς ἑορτῆς ταύτης ὁ Ἀναξ, διερχόμενος διὰ τοῦ μυστικοῦ Κοχλίου, καὶ τοῦ Ὀκταγώνου εἰσήρχετο εἰς τὸ Ἐξέζον, ὅπου ἐτελεῖτο τὸ μέγα κλητώριον.

Τῆς ἐνάτης ἡμέρας ἡ ἐστιάζσις ἐκαλεῖτο *τρογηρικὴ*, πιθανῶς διότι, πλὴν τῶν ἄλλων Μεγιστάνων, προσήρχοντο καὶ πάντες οἱ τῆς προτερίας δρομῆς, ἐξ ὧν οἱ μὲν νικηταὶ προσανέκλινον ἐπὶ τῆς κρείττονος θέσεως, οἱ δὲ ἠττηθέντες μετὰ τῶν πενήτων. Πρὸ τῆς ἐν λόγῳ εὐωχίας, ἣτις ἐτελεῖτο οὐχὶ πλέον κατὰ τὴν μεσημβρίαν, ἀλλὰ τὸ ἑσπέρας, δι' ὃ καὶ δᾶπνον ἐκαλεῖτο, διεζήγητο *φωταυγία μετὰ φαλλῶν* (ἐκ τοῦ: *facula*), ἦτοι παρέλασις μετὰ λαμπάδων. Τὸ ἐξαιρετικῶς ὁμῶς αὐτὴν διακρίνον ἦν τὸ λεγόμενον *Γοθικόν*, κωμικὴ παράστασις διεξαγομένη ὡς ἐξῆς. Οἱ μέλλοντες παίχται ἴσταντο εἰς τὰς δύο εἰσόδους τοῦ τρικλίνου, ἦτοι ἀριστερῶς μὲν ἐφορῶντος τοῦ Δρουγγαρίου τοῦ πλωῖμου, ὁ Μαῖστωρ τῶν Βενέτων μετ' ὀλίγων δημοτῶν, καὶ τῶν *πανδουριστῶν* μετὰ τῶν *πανδούρων* (μουσικῶν ὀργάνων) ὅπισθεν δὲ αὐτοῦ οἱ δύο Γόθοι, φοροῦντες *ροῦνας* ἐξ ἀντιπροσώπου (μηλωτὰς ἀνεστραμμένας) τὸ ἔθος εἰσέτι διατηρεῖται παρὰ τοῖς Σλαβικοῖς λαοῖς, καὶ *πρόσωπα διαφόρων εἰδέων* (ἦτοι προσωπίδας, ἢ μορμολύκεια), βραστάζοντες δὲ ἐν μὲν τῇ ἀριστερᾷ σκουτάρια (ἀσπίδας), ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ βεργία. Ὁμοίως δὲ καὶ δεξιῶς, ἐφορῶντος τοῦ Δρουγ-

γαρίου τῆς βίγλης, ἴσταντο ὁ Μαῖστωρ τῶν Πρασίνων μετὰ τινῶν δημοτῶν, τῶν πανδουριστῶν καὶ δύο Γόθων. Ἐν τούτοις ὁ Ἀναξ, ἐξελθὼν ἐκ τοῦ σφαιροδρομίου, παρεῖχε τῷ τῆς τραπέζης τὴν δέουσαν διαταγὴν, ὅστις μετεβίβαζεν αὐτὴν τῷ Ἀρχοντὶ τῆς θυμέλης καὶ οὗτος τότε σπεύδων εἰσήγαγε τοὺς παίχτας. Οἱ δὲ τρέχοντες, καὶ τὰ σκουτάρια διὰ τῶν βεργίων τύπτοντες, ἐνῶ ἐκράζον—τούλ, τούλ!—ἀνήρχοντο παρὰ τὴν βασιλικὴν τράπεζαν, ἐνθα μιγνύμενοι ἀμφοτέροι (ἦτοι οἱ τῶν δύο χρωμάτων), ἐποιοῦν *κυκλοτερῆ παραταγὴν*, οἱ μὲν ἔσω τοῦ κύκλου ἀποκλειόμενοι, οἱ δ' ἔξωθεν περικυκλοῦντες. Καὶ τοῦτο τρίς ποιοῦντες, διεχωρίζοντο, καὶ ἴσταντο εἰς τοὺς οἰκείους τόπους, ὅπου ἔλεγον *ἄμφω τὰ Γοθικά*, τῶν *πανδούρων* τὸ οἰκείον μέρος ἀποπληροῦντων (ἦτοι ἦδον ἡμῶν, πρὸς τὸν ἦχον τῶν βαρβαρικῶν ὀργάνων, χαιρετισμούς, ἔχοντας ἐγκατεσπαρμένους πολλὰς Γοθικὰς λέξεις, ὡς ἐπιμελῶς ἀναγράφει ὁ Πορφυρογεννήτης). Μετὰ δὲ τοῦτο ἔλεγον οἱ Μαῖστωρες μετὰ τῶν δημοτῶν τὸ *ἀλφαθητάριον* (ἦτοι ἦδον τροπάρια ἐκ τετραστίχων συγκείμενα, ὧν ἕκαστος στίχος ἦρχετο διὰ τοῦ ἀντιστοίχου εἰς τὴν σειρὰν αὐτοῦ γράμματος τοῦ ἀλφαιῶτος), ἐκνελαμβάνετο δὲ τὸ τοιοῦτον, ἦτοι ὁ χορὸς καὶ τὸ τροπάριον, ἐξακίς μέχρις ἐξαντήσεως τῶν γρῆματων, μεθ' ὃ, ἀδομένου τοῦ πολυχρονίου, οἱ Γόθοι, τύπτοντες τὰ σκουτάρια καὶ φωνοῦντες—τούλ, τούλ!—ἐζήρχοντο, οἱ μὲν τῶν Βενέτων ἀριστερῶς, οἱ δὲ τῶν Πρασίνων δεξιῶς.

Φανερόν, ὅτι ταῦτα εἰσιν ἀνάμνησις τῶν ἀσπλάγχων σκηνῶν, αἵτινες ἠτίμαζον τὰ Ῥωμαικὰ συμπόσια, παρεισαγομένων τῶν μονομάχων. Ἐν Ῥωμανίᾳ διατηρεῖται παρὰ τῷ λαῷ τοιαύτη τις μιμητικὴ καὶ χορευτικὴ παράστασις, λεγομένη τῶν καλουσᾶρων (*calausarii*, ἄγνωστος ἢ προέλευσις τῆς λέξεως), ἣτις θυλλεῖται ὡς ἀντανάκλασις παραδόξως διατηρηθεῖσα τῆς ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἀρπαγῆς τῶν Σαβίνων. Ἀνωτέρω ἐγένετο λόγος περὶ τοῦ ἀρχοντος τῆς θυμέλης, ὅστις καὶ ἀλλαχοῦ ἀναφέρεται οὗτος ἦν πιθανῶς ὁ διευθύνων τὰς ἐν λόγῳ παραστάσεις καὶ μουσικὰς συμφωνίας. Ἐκ τοῦ ἐπεισοδίου δὲ τούτου μανθάνομεν προσέτι, ὅτι ἐν τοῖς Ἀνακτόροις ἐξαιρετικῶς ἐπατρέπετο ἡ ὀργανικὴ μουσικὴ, ἣτις οὐδέποτε εἰσήχθη εἰς τὰς ἡμετέρας ἐκκλησίας, ἐπὶ τῇ παραδόξῳ μοναχικῇ προλήψει, ὅτι ἦν αὕτη ἄθεος καὶ σατανικὴ. Τὸ δὲ σφαιροδρομίον ἦν ἵππευτικὴ τις καὶ οὐχὶ ἀκίνδυνος παιδιὰ. Ὁ ἵππεύς, κραιῶν κοντόν, ἐπάτασσε δι' αὐτοῦ ξυλινὴν σφαιρὰν, ἣν κατὰ γῆς κυλιομένην, ἠκολούθει καλπάζων, καὶ ἄουθις ἐπάτασσε, μέχρις οὐ ὑπερέβαινε οὕτω ὠρισμένον τι τέμμα. Τὸ παίγιον τοῦτο, ἐκ Περσίας εἰσαχθέν, ἐκα-

λεῖτο διὰ τῆς Περσικῆς λέξεως *τουκάρ*, δι' ὃ καὶ τὸ μέρος ἐνθα διεζήγητο ἐλέγετο *τουκαριστήριον*. Γνωτὸν, ὅτι παρὰ τοῖς Ἀγγλοῖς εἰθίσται καὶ σήμερον ἐτι παρεμφερὲς γυμνασια, ὅπερ καλοῦσι *pollo*, καὶ εἰσήγαγον ἐπίσης ἐξ Ἰνδιῶν.

Τὴν δεκάτην ἡμέραν ἐκαλοῦντο εἰς τὴν χρυσὴν τράπεζαν πάντοτε Ἀνθύπατοι καὶ Πατριῆσιοι, μετὰ τοῦ Δομῆστικοῦ τῶν Νουμέρων, καὶ τοῦ Κόμητος τῶν τευχῶν (φρουρίων), εἰς δὲ τὰς λοιπὰς οἱ κατώτεροι ἀρχόντες, Τριβούνοι, Βικᾶριοι, Λεγατᾶριοι, Μανδάτορες, *ξεροδόχοι*, γηροκόμοι (διευθυνταὶ τῶν ξενίων καὶ γηροκομείων), Χαρτουλᾶριοι τῶν εὐχῶν οἴκων, Ἀρχίατροι, καὶ Δικαιτᾶριοι τοῦ μεγάλου Παλατίου καὶ τῆς Δάφνης.

Τὴν ἐνδεκάτην τὸ κλητώριον ἐτελεῖτο, οὐχὶ πλέον ἐν τῷ Ἐξέζῳ τῶν Ἀκουσίτων, ἀλλὰ τὸ ἑσπέρας ἐν τῷ περιβλήπτῳ τρικλίῳ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, καλουμένου, πλὴν τῶν συνήθων, τῶν Πραιποσίτων, Εὐνούχων, Πρωτοσπαθαρίων, Πριμικηρίων, Ὀστιαρίων, Μαγλαβιτῶν, Κομητῶν τοῦ Ἀριθμοῦ καὶ Κεντάρχων.

Καὶ τέλος ἡ δωδεκάτη ἁγία ἡμέρα τῶν Φώτων εἰσήγε ξένην τινα καὶ περιβλεπτον λαμπροσύνην, θαυμαστὴ δὲ καὶ πανάγαστος ἐτελεῖτο ἡ δεξιῶσις τῆς βασιλικῆς ἐστιάζσεως, ἣτις, εἰκονίζουσα μυστικῶς τὴν διὰ τῆς δωρεᾶς τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἔνωσιν τῶν ἐπιγείων καὶ οὐρανίων ταγμάτων, συνῆγεν εἰς συνεστίασιν τῷ Βασιλεῖ, δίκην ἀγγέλων λευχειμονοῦντας, τοὺς ἱερεῖς τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας. Καὶ εἰς μὲν τὸ κράμα, τὸ τελούμενον ἐν ἁγίᾳ Σοφίᾳ, ἐκαλοῦντο εἰς τὴν τιμίαν βασιλικὴν τράπεζαν δεκατέσσαρες Μεγιστάνες ἐκ τῶν ἀνωτάτων, εἰς δὲ τὴν ἐν λόγῳ ἐστιάζσιν προσήρχετο πρὸ πάντων ὁ Πατριάρχης μετὰ τῶν λογάδων τῆς ἐκκλησίας, ἦτοι μητροπολιτῶν σὺν τῷ Συγκέλλῳ, ἐν ὅλοις δώδεκα, ἡμφοισμένων τὰς λειτουργικὰς αὐτῶν στολάς, πλὴν μόνων τῶν ὁμοφρορίων. Οὗτοι, ὑπὸ τοῦ Καστροῦ εἰσαγόμενοι, παρεκάθηον εἰς τὴν ἀποκοπτὴν τράπεζαν, ἐπὶ θρόνου ἕκαστος ἰδίου. Εἰς δὲ τὰς λοιπὰς ἐκαλοῦντο 12 Πρεσβύτεροι τοῦ μεγάλου Παλατίου, ἦτοι τῶν ἐν αὐτῷ ναῶν, καὶ 24 τῆς μεγάλης ἐκκλησίας, 36 Διάκονοι τοῦ μεγάλου Παλατίου, τῆς μεγάλης ἐκκλησίας καὶ τῆς νέας, ταῦτάριθμοι Ὑποδιάκονοι, 24 ἀναγνώσται, ἄλλοιῶτοσοὶ ψάλλται, καὶ 36 παπάδες τοῦ Σκερέτου τοῦ Πατριάρχου, ἐν συνόλῳ 216. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ κατὰ τὸ *μινσορ τῶν δουλιῶν* (εἰσφορὰν τῶν τραχημάτων) εἰσήγοντο οἱ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας δύο λαμπροὶ Δομῆστικοί μετὰ τῶν ψαλλτῶν καὶ τῶν ὀργανῶν τοῦ Συφραγίου (τῶν *suffragium*), λευχειμονοῦντες πάντες καὶ τὰ

οικεία φελόνια περιβεβλημένοι. Τοποθετούμενοι δὲ οὗτοι, σὺν τῇ εὐλογίᾳ τοῦ Πατριάρχου, ἐκπύρωθεν τῆς εἰσόδου, χοροστατοῦσι πρὸς ἀντίφωνον μελωδίαν. Τούτων δὲ ἀπελθόντων, εἰσηγήσει τοῦ Βασιλέως Λέοντος τοῦ Σοφοῦ, πατρὸς τοῦ Πορφυρογεννήτου, καὶ πρὸς πλείονα δόξαν τῆς ἐν λόγῳ εὐωχίας, εἰσηγόντο οἱ τέσσαρες τῆς ἀγίας Σοφίας περιφανεῖς Δομῆστικοί, καταλλήλως ἐν τῷ μέσῳ τοῦ τρικλίνου τοποθετούμενοι. Ἐπινεύσει δὲ τοῦ ἀγιωτάτου Πατριάρχου, ἀπήρχοντο οὗτοι τῆς θαυμάσιου αἰνέσεως τῆς ἐξυφανθείσης ὑπ' αὐτοῦ τοῦ θεοπροβλήτου Βασιλέως Λέοντος, πάντες δὲ οἱ ἀνακαίμενοι, ἀκολουθοῦντες τὴν πολυτέχνην τῶν κανοναρχῶν τούτων χειρονομίαν, ὑμνοῦμαδὸν τότε συνέψαλλον τὸ ἐκ μελισσαγῶν χειλέων σταλάξαν ἱερὸν ᾄσμα.

Τοιοῦτον τὸ δωδεκάημερον, ἄλλ' εἶπομεν ὅτι, πλὴν τῶν ἐπισημοτάτων τούτων ἐστιάσεων, ὑπήρχον ἀναρίθμητοι ἄλλαι, περιεργεῖαι δὲ χάριν ἀναφέρομεν πετῶντι καλῶς μόναι τὰς μετὰ τῶν Χριστουγεννῶν καὶ τοῦ Πάσχα μεσολαβούσας. Καὶ δὴ ἀμέσως τὴν ἐπαύριον τῶν Φώτων ἐτελεῖτο ἑτέρα μεθεόρτιος δεξιῶσις μετὰ σαξίμων, ἧτις εἰσήγεν ἰδιόρρυθμον αὐθις πραγμάτων κατάστασιν, καθ' ὅσον μετὰ τὸ πέρας τοῦ δεξιῶν (τῆς ὑποδοχῆς), οἱ θεοπρόβλητοι Δεσπότες ἐκαθίσταντο εἰς πολλῶν ἀντιλήψιν (ἧτοι δένεμον ποικίλας βοηθείας). Ταῦτα δ' ἐπηκολούθει κλητώριον ἐπὶ ἀποκοπῆς τραπέζης ἐν τῷ λαμπροτάτῳ τρικλίνῳ Ἰουστινιανοῦ τοῦ μεγάλου, (σφάλλαι ὁ Πορφυρογεννήτος τὸν τρικλινον τοῦτον ἐκδόδησεν Ἰουστινιανὸς ὁ βινότητος), εἰς ὃ παρεκάθητο καὶ πάλιν, πλὴν ἀπάντων τῶν ὑπὸ καμπάγιον φίλων Συγκλητικῶν, ἧτοι τῶν Μαχίστρων καὶ Ἀνθυπάτων Πατρικίων, οἱ Πρωτοσπαθάριοι, Ἀσηκρηταί, Χαρτουλάριοι, Ὑπακοί, Ἀντιγραφεῖς, Σιλεντιάριοι, Βεστίτορες, Ἐπαρχοί, Σκηπτροφόροι, Σιγνοφόροι, Σενάτοροι, καὶ λοιποὶ Ἀρχοντες τῶν τεσσάρων ταγμάτων, ἧτοι τῶν Σχολαρίων, Ἐξκουσίτων, Ἰκανάτων καὶ Νομῆρων.

Ἀλλὰ τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς τελετῆς ταύτης ἦν τὸ λεγόμενον *σάξιμον*, εἶδος ὀρχήσεως, ἐχούσης ὡς ἐξῆς. Παρατιθεμένου τοῦ ὀπτομίνσου, ἐξήρχοντο οἱ Ἀρτοκλίνοι καὶ εἰσηγάγον τοὺς χορευτάς, ἧτοι τοὺς Δομῆστικούς τῶν Σχολῶν καὶ τῶν Νομῆρων, τὸν Δῆμαρχον τῶν Βενέτων μετὰ τῆς φατρίας αὐτοῦ, τοὺς Τριβούρους, καὶ τοὺς Βικαρίους. Μόλις δ' εἰσχωρήσαντες ἐνδοθεν τοῦ βήλου (τοῦ παραπετάσματος), ἐπηύχοντο τοῖς Δεσπότησι τὸ πολυχρόνιον, ἐνῶ συνάμα ὁ Δομῆστικὸς τῶν Σχολῶν διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ὕψου τὸ *λιβελλάριον* (μεμβράναν, περιέχουσαν ἱάμβους ὕμνητικούς τῶν Ἀνάκτων). Τότε δὲ κατερχόμενος ὁ τῆς τραπέζης (πιθανῶς ὁ Πραιπόσι-

τος), ἐλάμβανεν αὐτὸ καὶ εἶδεν τῷ *Νιψιστιάρῳ* (τῷ κρατοῦντι τὸ νιψίστιον ἢ χειριδόμενον, ἧτοι τὴν λεκάνην καὶ τὸν πρόχρον τοῦ Ἀνακτος), ἐνῶ συνάμα πᾶσα ἡ φατρία ἐψάλλε χειρετισμόν, ὃν παραλείπομεν. Τούτων οὕτω γεννημένων, ὁ τῆς τραπέζης ἐξέτεινε τὴν δεξιάν χειρᾶ, τοὺς δακτύλους ἀκτινοειδῶς διαστέλλων, καὶ πάλιν βοτρυδὸν συστέλλων, τότε δὲ κατήρχοντο τοῦ χοροῦ οἱ προμνησθέντες Δομῆστικοί μετὰ τῶν Δημάρχων, τῶν Τριβούρων, τῶν Βικαρίων καὶ τῶν δημοτῶν, ποιῶντες τρεῖς τὸν κύκλον τῆς ἀποκοπῆς τραπέζης, μεθ' ὃ ἴσταντο ἀντικρῦ τῶν Δεσποτῶν, καὶ προέβαινον εἰς ἀκτολογίαρ (χειρετισμούς, οὗς ἀπήγγελλον οἱ Κράκται καὶ ἐπανελάμβανεν ὁ λαός), ἣν ἐπίσης παραλείπομεν. Μεθ' ὃ κατήρχετο αὐθις ὁ τῆς τραπέζης μετὰ τοῦ ἀποκομβίου (μεταξίνου σάκκου περιέχοντος χρήματα), βασταζομένου ὑπὸ Ἀρτοκλίνου, ὅπερ ἐπέδιδεν εἰς τὸν Δομῆστικόν. Ἐπὶ τῇ βασιλικῇ ταύτῃ μεγαλοδορίᾳ προσεκύκνον πάντες, καὶ ᾄδοντες νέους πολυχρονισμούς, ἀπεύροντο. Ἐν τῇ περιπτώσει δὲ ταύτῃ οἱ Τριβούνοι καὶ Βικαρίοι ἔφερον χρυσοσήμεντα διακοπῆς κοντομάνικα, βένετὰ τε καὶ λευκά, καὶ *ποδόψελλα* (χρυσοὺς κρίκους περὶ τὰ σφυρά) εἰς τοὺς πόδας, ἐνῶ συνάμα ἐβάσταζον τὰ λεγόμενα *φερρία* (δικανίκια ἔχοντα ὡς λαβὴν μνήσκον, ἧτοι ἡμισέληνον). Ἀμέσως δὲ μετὰ τὸ σάξιμον τοῦτο ἐτελεῖτο δεύτερον ὑπὸ τῆς φατρίας τῶν Πρασίμων, πρὸς ἣν συνέπραττον οἱ Δομῆστικοί τῶν Ἐξκουσίτων καὶ τῶν τειχέων, ἀπαράλλακτον τῷ προηγηθέντι, μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι τῆς φατρίας ταύτης οἱ Τριβούνοι καὶ Βικαρίοι ἔφερον τὰ χρυσοσήμεντα κοντομάνικα πράσινα τε καὶ βούσια (ἐρυθρά). Ταῦτα ἐνθυμίζουσι τὴν ἀρχαίαν πυρρίχην, ἔσχατον δὲ λείψανον ἀπέμεινεν ἡμῖν τὸ: «Ἡσαία χόρευε.»

Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν ἤγετο ἄγων ἵππικός, μεθ' ὃν ἐτελεῖτο κλητώριον ἐν τῷ τρικλίνῳ τῶν *Καθισμάτων* (ἧτοι εὐρισκόμενον ἐν τῷ Μεγάλῳ τοῦ *Καθίσματος*, ὅθεν οἱ Ἀνακτες ἐθεώοντο τὰ ἐν τῷ Ἰπποδρόμῳ). Ἐκαλοῦντο δ' εἰς αὐτὸ πλείστοι ὅσοι πάλιν Ἀρχοντες, ἐν οἷς ὁ Ἀκτάριος, ὁ Δεξογράφος (δεχόμενος τὰς ἀναφορὰς) καὶ οἱ Παραστάται τοῦ ἡλιακοῦ (ἐπιμεληταὶ τοῦ Ὁρολογίου).

Κατὰ δὲ τὴν ἡμέραν τῆς Ὑπαπαντῆς ἐτελεῖτο λαμπρὰ προσέλευσις ἐν Βλαχέρναις, καὶ μετ' αὐτὴν βασιλικὸν κλητώριον εἰς τὸν περιβλεπτόν τρικλινόν *Ὁκσερόν*, καλουμένων τῶν πρωτευόντων Μεγιστάνων.

(Ἐπεταὶ συνέχεια).

ΚΛΕΩΝ ΡΑΓΚΑΒΗΣ

Νὰ εἶνε τις ἀπλοῦς, νὰ εἶνε ἀγαθός, φαίνεται τόσον εὐκόλον καὶ εἶνε τόσον σπάνιον.

ΠΟΘΕΝ ΚΥΡΙΩΣ ΠΗΓΑΖΟΥΣΙΝ ΑΙ ΑΣΘΕΝΕΙΑΙ

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Καὶ εἰς τοὺς παλαιούς ἀκόμη χρόνους οἱ φρόνιμοι καὶ νουεχεῖς ἰατροὶ ἠπόρουσαν πῶς πολυλάκις βαθεῖα τραύματα, καθ' ὅσα καὶ κρέατα ἦσαν συντετριμμένα, ἔθεραπεύοντο ταχέως καὶ καλῶς, ὁσάκις δὲ ἦτο βεβλαμμένον τὸ ὑπὲρ αὐτὰ δέρμα. Ἐπιστεῦτο γενικῶς, ὅτι ἡ ἐπικοινωνία τοῦ ἀέρος προκαλεῖ τὴν σῆψιν πανταχοῦ καὶ καθίστα τὰς πληγὰς δυσώδεις καὶ πυορροῦσας.

Ἄλλ' ὁ Παστέ; καὶ ὁ Λίστερ ἀπέδειξαν ὅτι οὐδαμῶς βλάπτει ἡ ἐπικοινωνία τοῦ ἀέρος καὶ ὅτι μόνον τὰ ἐν αὐτῷ εὐρισκόμενα βακτηρίδια προκαλοῦν σῆψιν καὶ ἀποσύνθεσιν. Ὅταν ἐπιδένομεν τὰς πληγὰς διὰ καθαροῦ βάμβικου, ὁ ἀήρ εἰσχωρεῖ βεβαίως δι' αὐτοῦ, ἀφ' οὗ ὅμως πρῶτον ἀφήσῃ εἰς τὸν βάμβικον τὸν κονιορτόν του, τὸ μόνον ἐπιβλαβὲς στοιχεῖόν του.

Ἀφ' οὗ χρόνου γνωρίζομεν πλέον αὐτὰ τὰ πράγματα καὶ ἀφ' οὗ χρόνου κατορθοῦμεν ν' ἀπομακρύνωμεν ἀπὸ τὰς πληγὰς τὸν ἀτμοσφαιρικὸν κονιορτόν, τὰ βακτηρίδια, ἢ νὰ τὰ καθιστώμεν ἀβλαβῆ διὰ τοῦ φανικοῦ ὀξέος; καὶ διὰ τῶν ἄλλων ἀντισηπτικῶν ὑλῶν, ἡλλαξεν ὅλως ἡ ὄψις τῶν πραγμάτων, ἐν τοῖς νοσοκομείοις ἰδίᾳ, ὅπου τὰ βακτηρίδια εἶνε πολυαριθμότερα. Ἄλλοτε τὰ νοσοκομεία ἦσαν τόποι ἐπιφοβοί. Νεαροὶ καὶ ἀκμαῖοι ἄνδρες, προσερχόμενοι μετ' ἀσημάντων τραυμάτων, ἀπέθνησκον ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἐνεκα κακοήθους τραυματικοῦ πυρετοῦ, ἢ ἐνεκα γαγγραινώδους πυορροίας τῶν πληγῶν των. Τανῦν καὶ αἱ βαρύταται τῶν πληγῶν θεραπεύονται ἀκόπως καὶ ἀκινδύνως. Ἀφ' οὗ γνωρίζομεν τὸ αἷτιον, τὸ ὅποιον διὰ τῆς πυαιμίας ἐφύονεν ἄλλοτε τόσους τραυματίας, τώρα προσπαθοῦμεν ν' ἀπομακρύνωμεν τὰ βακτηρίδια τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ κονιορτοῦ, ἢ, ἐὰν τοῦτο ἀδύνατον, νὰ ἐξουδετερώσωμεν τὴν ἐνέργειάν των. Καθ' ὅλας τὰς ἐγχειρήσεις οἱ τε ἰατροὶ καὶ οἱ βοηθοὶ αὐτῶν καθαρίζουν ἐπιμελῶς τὰς χεῖρας των, ἐνδύονται νέα καὶ καθάρια φορέματα· τὰ ἐπιπλα τῆς κίθουσης τῶν ἐγχειρήσεων κατασκευάζονται ἐξ ὑέλου καὶ σιδήρου, οἱ τοῖχοι καὶ τὸ δάπεδον εἶνε λεῖον, διὰ νὰ μὴ ἐπικλήθῃται που εὐκόλως ὁ κονιορτός. Οἱ ἐγγίζοντες τὴν πληγὴν δάκτυλοι πρέπει νὰ εἶνε καθαρῶτατοι, ὅλα δὲ τὰ ἐργαλεῖα δεόν νὰ βράζωνται πρότερον ἐν διαλύσει φανικοῦ ὀξέος ὡς ὁ ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

Θὰ σκεφθῆτε ἴσως τώρα ὅτι καὶ ἄλλοτε, ὅτε ἠγνοοῦντο τὰ βακτηρίδια, ἔθεραπεύοντο ἐνίοτε ταχέως καὶ καλῶς καὶ αὐτὰί τε βαρύταται τῶν

πληγῶν. Εἰς τὴν ἐνστασιν ὑμῶν ταύτην εὐκόλως δύναται ν' ἀπαντήσῃ ἡ ἐπιστήμη. Δὲν ἀγνοεῖται πλέον ὅτι ὅλος ὁ ἀήρ βροῖται βακτηριδίῳν καὶ ὅτι ἐν ἐκάστη αὐτοῦ λίτρον περιέπτανται τούλάχιστον 5-10 τοιοῦτοι ἐπικίνδυνοι μύκητες. Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν ἀμφιβολία ὅτι ἀφ' οὗ ὑπάρχει ὁ κόσμος εἰς πᾶσαν πληγὴν πάντοτε εἰσχωρήσαν βακτηρίδια. Τώρα σὰς ἐνθυμίζω καὶ ἐκείνο, τὸ ὅποιον ἀνέφερα ἀνωτέρω. Ἐὰν δηλαδὴ ὁ ὀργανισμὸς εἶνε ὑγιής, ἐὰν εἶνε κανονικαὶ καὶ ὑγιεῖς αἱ λευκοματώδεις ἐνώσεις τοῦ αἵματος καὶ τῶν χυμῶν καὶ δὲν εἶνε πᾶρα πολλὰ τὰ εἰσδύσαντα βακτηρίδια, καμμία δὲν ἐπέρχεται ἐξ αὐτῶν βλάβη, διότι τὸ ὑγιὲς λεύκωμα, τὸ ὑγιὲς αἷμα δὲν δίδει τροφήν εἰς τὰ βακτηρίδια. Ὅσο μᾶλλον σεσηπιῖα ἢ βευστὴ ὕλη, τόσω μᾶλλον προσκόπτουν καὶ αὐξάνουν τὰ μικροβία. Καθὼς ὁ ὑγιὲς στόμαχος χωνεύει τὸν χοληρικό μύκητα, οὕτω καὶ τὸ καλὸν λεύκωμα θανατώνει τὰ εἰς τὴν πληγὴν εἰσπετάσαντα βακτηρίδια.

Ἐπειδὴ ὅμως δὲν γνωρίζομεν πάντοτε, ἂν τὸ αἷμα καὶ αἱ ἐνώσεις του εἶνε ὑγιεῖς, ἀνάγκη πᾶσα νὰ εἴμεθα πάντοτε προσεκτικοί, καθαροὶ καὶ ν' ἀπολυμάνωμεν τὰ περὶ ὑμᾶς καλῶς.

Ἐπεθύμοι ἦδη νὰ προσθέσω βραχέα τινα καὶ περὶ τινος ἄλλης λίαν συχνῆς μiasματικῆς ἀσθενείας, διότι αὐτὴ εἶνε ἡ κυριώτερη νόσος τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν καὶ στέλλει τὰ περισσότερα θύματα εἰς τὸν τάφον. Ἡ νόσος αὕτη λέγεται *φυματίωσις*. Μέχρις ἐσχάτων ἡ *φυματίωσις* δὲν ἔθεωρεῖτο *miasματική*. Οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ πιστεῦσῃ ὅτι καὶ αὕτη ἡ ἀσθένεια παρήγετο διὰ βακτηριδίῳν, ἕως ὅτου ὁ παθολόγος Κῶξ ἐν Βερολίῳ ἀνεκάλυψε τὸν βακίλλον τῆς *φυματίωσεως*, ὁ ὁποῖος ὅλα τὰ ὅργανα, ὅπου ἂν ἤθελεν εἰσχωρήσει, τὸν ὀφθαλμόν, τὸ οὖς, τὸν πνεύμονα, τὸ ἔντερον, τὰ ὅστα, τὸ δέρμα, καθίστα ἄσθενῆ, τὰ καταστρέφει καὶ φθείρει τοὺς ὑγιεῖς ἰστούς.

Ἄλλοτε ὑπὸ τὴν λέξιν *φυματίωσις* ἐνόουν τὴν φθίσιν. Τώρα εἶνε γνωστὸν, ὅτι εἶνε μὲν ὁ πνεύμων τὸ συχνότατον προσβαλλόμενον ὄργανον, ἐν τούτοις καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ ὅργανα δύνανται νὰ καταστραφῶσι καὶ νὰ φθαρῶσι ὑπὸ τοῦ *φυματιώδους* μύκητος.

Ἡ *φυματίωσις* ἄρα εἶνε κυρίως ἀσθένεια *miasματική*. Διὰ νὰ γεννηθῇ ἀνάγκη νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸ σῶμα οἱ βακίλλοι οἱ *φυματιώδεις*.

Ὁ πνεύμων εἶνε πολλαπλῶς προδιατεθειμένος εἰς τοῦτο. Δύναται νὰ εἶνε προδιατεθειμένος, ὡς ἀνωτέρω εἶδομεν, καὶ ἐκ γενετῆς.

Ὅταν δηλαδὴ τὸ παιδίον κληρονομῇ παρὰ τοῦ πατρὸς τὸ συμπεπρασμένον καὶ στενὸν στήθος, ἢ ὅταν γεννηθῇ με τοιοῦτο στήθος, χωρὶς νὰ τὸ κληρονομήσῃ παρὰ τῶν γονέων, λέγομεν ὅτι τὸ παιδίον τοῦτο ἔχει προδιάθεσιν πρὸς τὴν *φυματίωσιν*, διότι τὸ στενὸν στήθος ἐμποδίζει

τὴν ἐπέκτασιν τοῦ πνεύμονος καὶ πᾶς πνεύμων, ὁ ὕποιοι δὲν ἤμπορεῖ νὰ ἐπεκταθῆ, εὐκολώτερον προσβάλλεται καὶ εὐκολώτερον ὑποσκάπτεται ὑπὸ τοῦ φυματιώδους βρακίλλου.

Ἰπάρχει καὶ ἐπίκτητος προδιάθεσις προκύπτουσα ἐκ τῆς εἰσπνοῆς λεπτοῦ κονιορτοῦ, ὡς τοῦτο κατ' ἀνάγκην γίνεται κατὰ τὴν ἐξάσκησιν διαφόρων ἐπαγγελημάτων. Οἱ ὑελουργοί, οἱ λιθοξόοι, οἱ μυλωθοροὶ κλπ. ἔχουν ἐπίκτητον προδιάθεσιν πρὸς τὴν φυματίωσιν. Ὁ λεπτός κονιορτός φράττει τοὺς λεπτοτέρους σωλήνας τῶν πνευμόνων, οὗτοι δὲ δὲν ἤμποροῦν πλέον νὰ εὐρυνθῶσιν ὅσον δεῖ καὶ ἀσθενοῦν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ.

Τὸ κάκιστον εἶνε ὅταν συναντηθῶσιν ἐπίκτητος καὶ ἔμφυτος προδιάθεσις εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον. Ἐκεῖ εὐρίσκει ὁ βράκιλλος θαψιλῶς πᾶν ὅ,τι συντελεῖ εἰς ἀνάπτυξιν καὶ πολλαπλασιασμόν του, ἐπιφέρει δ' ἐν βραχυτάτῳ χρόνῳ τὸν θάνατον καὶ τὴν καταστροφήν.

Ὁ βράκιλλος οὗτος εἶνε τὸσον διαδεδομένος ἐν τῇ φύσει, ὥστε δὲν ὑπάρχει, πιστεύω, ἀνθρώπος μὴ ἐλλῶν ἐκπνευλιγμένως εἰς συνάφειαν μετ' αὐτοῦ.

Τοὺς πλείστους κινδύνους ἐγκρύπτει βεβαίως ἢ μετὰ τῶν τοιούτων ἀσθενῶν ἀναστροφή. Ἐν τοῖς νοσοκομείοις δὲ καὶ ἐν ταῖς φυλακαῖς καὶ πανταχοῦ, ὅπου ὑπάρχει ἔλλειψις καθαροῦ ἀέρος, ὁ κίνδυνος εἶνε μέγας.

Ὅστις εἶνε ἠναγκασμένος νὰ ζῇ μετὰ φθισικῶν διατρέχει πάντοτε κίνδυνον. Συχνάκις οἱ σύζυγοι μολύνουσι ἀλλήλους. Ἡ πλῆσις τῶν ἀσπροούχων καὶ μανδιλίων τῶν φθισικῶν ἀπεδείχθη λίαν ἐπικίνδυνος.

Αἱ ἀδελφαὶ τοῦ ἐλέους ἐν τοῖς εὐρωπαϊκοῖς νοσοκομείοις ἀποθνήσκουν ὅλα, ἀνεξαιρέτως σχεδόν, προῶρως καὶ ἐκ φθίσεως, καίτοι κατὰ τὴν ἐγγραφὴν αὐτῶν εἰς τὸ τάγμα ἀποπέμπονται πᾶσαι αἰ ἔχουσαι εἴτε ἔμφυτον εἴτε ἐπίκτητον προδιάθεσιν κόραι.

Ἀφ' οὗτου ἐγνώσθη καὶ ἐπίστυρεν ἐφ' ἑαυτὸν τὴν προσοχὴν ὁ βράκιλλος τῆς φυματιώσεως ἐγένοντο πολλαὶ ἀξιοσημείωτοι παρατηρήσεις.

Πολλάκις εἶδον ὑγιεινῶς πλυντριάς πλυνούσας τ' ἀσπρόρουχα φθισικῶν, ν' ἀσθενοῦν κατὰ τοὺς δακτύλους. Ἡ πυόρροια τῶν πληγῶν ἐπετείνετο ὁσημέρκι, οἱ δάκτυλοι ὅλονεν παρεμφοροῦντο, αἱ πλύντριαι ἐξησθένουν διαρκῶς καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ζωὴ, ἂν καὶ σπανίως, περιήρχετο εἰς τὸν ἔσχατον τῶν κινδύνων. Ἐνίοτε ἤρκει πρὸς θεραπείαν τῆς πληγῆς τοῦ δακτύλου ἡ ἀπόξις καὶ ἡ καυτηρίακις αὐτῆς, ἄλλοτε ὅμως, ὅτε ὁ ἰατρός προσεκαλεῖτο ἀργά, ἀπητεῖτο πρὸς θεραπείαν ὁ ἀκρωτηριασμός τῆς χειρός.

Ἡ μικροσκοπικὴ ἐξέταξις τοῦ ἀποκοπέντος δακτύλου ἀπέδειξε πάντοτε ὅτι τὸ ἔλκος εἶχε προκληθῆ ὑπὸ φυματιωδῶν μυκήτων.

Καθῆκόν μου θεωρῶ νὰ ἐπιστήσω τὴν ἡμέτεραν προσοχὴν καὶ ἐπὶ τῶν μυιῶν, τῶν εἰδεχθῶν τούτων καὶ ἐπικινδύνων ζωῶν.

Πολλάκις παρατηρήθη μετὰ θετικότητος ὅτι τὰ βδελυρὰ ταῦτα ἔντομα τρώγουν τὸ πτύελον τῶν φθισικῶν καὶ μετ' ὀλίγον ἀποθνήσκουν.

Πρὸ ὀλίγου χρόνου ἰατρός τις συνέλαβεν ἐξ μυίας, ἐκλείσεν αὐτὰς ἐντὸς ὑαλίνου κώδωνος, ὅπου εἶχε θέσῃ καὶ τὸ πτύελον ἐνὸς φθισικοῦ, καὶ ἤρχισε νὰ τὰς παρατηρῇ. Αἱ μυῖαι ἐπεκρίθησαν ἀμέσως ἐπὶ τοῦ πτυέλου, ἔφαγον ἐξ αὐτοῦ καὶ ἀπέθανον μετ' ὀλίγον ἄπασαι. Ὁ ἰατρός ἀνέταμε τὰ σαρκία τῶν καὶ τὰ ἐξήτασε διὰ τοῦ μικροσκοπίου. Εὗρε δὲ αὐτὰ βριθόντα φυματιωδῶν βρακίλλων. Ἐὰν λοιπὸν ἀναλογισθῆτε ὅτι αἱ μυῖαι διὰ τῶν περιτωμάτων τῶν, τὰ ὅποια δύνανται νὰ εἶνε πλήρη τοιούτων βρακίλλων, μιλιοῦν ὅλα μας τὰ φαγητὰ, ὅτι ὁ ἄρτος καὶ τὸ κρέας, ἐφ' οὗ ἐπεκρίθησαν, τρώγεται ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἐὰν ἀναλογισθῆτε προσέτι ὅτι ἐξ ἐνὸς βρακίλλου ἐντὸς 24 ὥρῶν γεννῶνται ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ σώματι μυριάδες μυριάδων ὁμοίων μικροβίων, δὲν θ' ἀπορήσετε καθόλου περὶ τῆς φοβερᾶς ἐξαπλώσεως τῆς φυματιώσεως. Ἐχω τὴν πεποιθήσιν, ὅτι ἡ βρώσις τοῦ φυματιώδους μήκητος ἑκατοντάκις προκαλεῖ ταραχὰς καὶ ἀσθενείας τοῦ στομάχου καὶ τῶν ἐντέρων, αἱ ὅποια δὲν ἐπιφέρουν πάντοτε τὸν θάνατον, ἀλλὰ ὑποχωροῦν ὅπωςδήποτε εἰς τὴν κρᾶσιν τῶν εὐρώστων ἀνθρώπων πλειστάκις δὲ ἀσθενοῦμεν χωρὶς κἂν νὰ γνωρίζωμεν τὴν αἰτίαν καὶ τὴν ἀφορμὴν τῆς ἀσθενείας μας. Ἀλλὰ χιλιάδες ἀποθνήσκουν κατ' ἔτος ἐκ πνευμονικῆς φθίσεως, χιλιάδες ἐκ φυματιώσεως τοῦ ἔγκεφάλου, τῶν ἐντέρων, χιλιάδες γίνονται θύματα τῆς φυματιώσεως τῶν ὀστέων, τοῦ δέρματος καὶ τῶν ἀδένων.

Δι' ἐκείνους, ὅσοι ἔχουν ἔμφυτον ἢ ἐπίκτητον προδιάθεσιν, ἀρκεῖ ἕλαφρά τις μόνον μόλυνσις διὰ τοῦ φυματιώδους μήκητος.

Ἄλλ' οὗτος εἶνε κατὰ τὸσα ἑκατομμύρια διασπαρμένος, ὥστε καὶ ὅσοι ἀκόμη δὲν ἔχουν καμμίαν προδιάθεσιν μολύνονται εἰς δόσιν ἀρκοῦσαν νὰ φέρῃ τὸν θάνατον, ὡς δεικνύουσι καθ' ἑκάστην ἡμέραν τὰ δελτία τῶν νεκρῶν.

Τώρα, ὅτε γνωρίζωμεν καλῶς ὅλους τοὺς κινδύνους, ἴσως γίνωμεν προσεκτικώτεροι.

Θ' ἀποφύγωμεν πάντοτε τὸ νὰ κοιμώμεθα ἐν δωματίοις ὅπου κοιμῶνται φθισικοί. Θὰ πλύνωμεν ἐπιμελῶς τὰς χεῖρας, αἵτινες ἐψαυσαν ἢ περιποιηθῆσαν ἢ ἐνοσήλευσαν τὸν φθισικόν. Θ' ἀπολυμαίνωμεν τὰ ἐνδύματά του καὶ τ' ἀσπρόρουχα διὰ φανικοῦ ὀξέος καὶ γλωρίου. Θὰ καλύπτωμεν μετὰ προσοχῆς ὅλα τὰ φαγητὰ καὶ ὅλας τὰς ἐδωδίμους οὐσίας, διὰ νὰ μὴ ἐκκολάπτωσιν ἐπ' αὐτῶν αἱ μυῖαι βρακίλλους. Τὰς μυῖας θ'

ἀποδιώκωμεν ἐν γένει μετὰ περισσοτέρας ἐπιμελείας καὶ δι' ὅλων τούτων τῶν προφυλακτικῶν μέσων θὰ προσπαθήσωμεν νὰ περιορίσωμεν τὴν φυματίωσιν, τὴν φοβερωτάτην αὐτὴν ἀσθενείαν τῶν Εὐρωπαίων, ἐξ ἧς μέγαλα πλήθη ἀνθρώπων ἀποθνήσκουν κατόπιν μυριῶν ὀδυνῶν καὶ βασάνων.

(Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ.)

Θ. Χ. ΦΑΡΩΣ

ΜΙΑ ΠΑΡΑΣΗΜΟΦΟΡΙΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ἐν τάγμα ἔθνοφυλακῆς, ἐφ' οὗ ἡ ἀφοσίωσις ἦτο ἀναμφισβήτητος, ἀνέμενε παρατεταγμένον ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ δημαρχείου. Οἱ ἄνδρες συνωμίλου ἀθύμως, οἱ δὲ ἀξιωματικοὶ προσεποιούντο τοὺς θαρραλέους. Αἰθνης ἀντήχησεν εἰς τὴν ὁδὸν κελπασμῶν ἵππου, πάντων δὲ τὰ βλέμματ' ἐστράφησαν πρὸς τὴν πύλην. Κατεσπευσμένως εἰσέρχεται εἰς ἀξιωματικὸς τοῦ ἐπιτελείου, ὑπασπιστῆς τοῦ ὑπουργοῦ τῶν στρατιωτικῶν καὶ στρέψας τὸν ἵππον του διευθύνεται πρὸς τὸν ὄμιλον τῶν ἀξιωματικῶν.

— Κύριε ταγματάρχ'α, λέγει μεγαλοφώνως, οἱ ἀντάρται, ὡς λέγεται, ἀνεγείρουσι καὶ ἄλλα ὁδοφράγματα ἐπάνω εἰς τὸ προάστειον τοῦ Ἁγίου Διονυσίου.

— Κἄποιοι μάλιστα διατείνετο ὅτι καὶ ἡ Πύλη τοῦ Ἁγίου Διονυσίου ἐκυριεύθη παρ' αὐτῶν, εἶπεν ὁ ὑπασπιστῆς τοῦ τάγματος.

— Δὲν εἶνε ἀληθές; τώρα ἔρχομαι ἀπ' ἐκεῖ.

— Καὶ ποίας διαταγὰς ἔχετε; ἠρώτησεν ὁ ταγματάρχης.

— Νὰ πέμψητε μίαν διμοιρίαν πρὸς κατόπτεισιν ὑπὸ ἓνα ὑπολοχαγόν.

— Πολὺ καλὰ! Ὑπολοχαγὲ Λεροά! . . .

— Μὲ συγχωρεῖτε νὰ τελειώσω . . . Κατόπιν θὰ μεταβῆτε μετὰ τοῦ τάγματός σας εἰς τὴν εἰσόδον τοῦ προαστείου Ποασσονιέ. . . Ἐκεῖ, ἂν σας προσβάλλῃ ὁ ἐχθρός, ὅπως εἶνε πιθανόν, θ' ἀντιστῆτε ἕως ὅτου σας ἐλθοῦν ἐπικουρία.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ ὑπασπιστῆς, στρέψας καὶ κεντήσας τὸν ἵππον του ἀπῆλθε μετὰ τῆς αὐτῆς ταχύτητος.

Ὁ ταγματάρχης καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἀξιωματικοὶ παρηκολούθησαν αὐτὸν ἀπερχόμενον διὰ τοῦ βλέμματός ἄφωνοι. Ἄν ἦτο ἡμέρα, εὐχέρως θὰ διεκρίνετο ὅτι οἱ πλείστοι ἐξ αὐτῶν ἦσαν φαικιδῶς ὄφροσι.

Ἐν τούτοις ὁ μόνος ἐξ ὅλων ὅστις σχετικῶς ἐτήρει καλλίτερον ἦθος ἦτο ὁ ταγματάρχης. Ὁ βαθμὸς, βλέπετε, ἐπιβάλλει ὑποχρεώσεις. Οἱ στρατιωτῆται τοῦ τὸν ἀπεκάλουν βραχυσκοῦφην, διότι εἶχεν ἐμπορικὸν κατάστημα τοιούτου εἶδους καὶ μικρὰν ὑπόληψιν εἶχον περὶ τῆς ἀν-

δρείας του. Αὐτὸς ἀφ' ἑτέρου πολὺ ὀλίγον ἐξέτιμα τοὺς μαχητὰς οὓς διώκει.

— Ὑπολοχαγὲ Λεροά, εἶπε διὰ φωνῆς ἤχηρᾶς, ἀναλάβετε τὴν διοίκησιν τῆς διμοιρίας, καὶ προχωρήσατε εἰς τὸ προάστειον τῆς Μονμάρτρης μέχρι τῆς ὁδοῦ Καδέ. Θὰ εἰσελθετε εἰς τὴν ὁδὸν Κοκενάρ καὶ θὰ φθάσετε, χωρὶς νὰ ἐκθέσετε πολὺ τοὺς ἄνδρας σας εἰς τὰ πέριξ τῆς εἰρκτῆς τοῦ Ἁγίου Λαζάρου. Ἐκεῖ θὰ πληροφρηθῆτε περὶ τῶν συμβαινόντων καὶ κατόπιν θὰ στραφῆτε πρὸς τὸ προάστειον Ποασσονιέ.

— Πολὺ καλὰ, κύριε ταγματάρχ'α, ἀπήντησεν ὁ ὑπολοχαγός· μίαν στιγμὴν μόνον νὰ πῶ ἓνα ποτηράκι καὶ ἀμέσως πηγαίνομεν.

Ὁ θυρωρὸς τοῦ δημαρχείου, ὅστις δὲν τὰ εἶχε χαμένον ὅπως οἱ ἄλλοι, ἐφρόντισε νὰ συστήσῃ πρόχειρον ποτοποιεῖον εἰς τὸ πρόστοον, εἰς ὃ ἦγε κλίμαξ ἐκ πέντε βαθμίδων.

Ὁ Λεροά διευθύνθη πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο.

— Κἄμετε γρήγορα, ὑπολοχαγὲ, εἶπεν ὁ ταγματάρχης.

Ὁ ἀξιωματικὸς εἰσῆλθεν ἐσπευσμένως εἰς τὸ ποτοποιεῖον, διέμεινε ἐπ' ὀλίγον ἐντὸς αὐτοῦ καὶ ἀκολούθως ἀνερῆνη ἀπομάσσων τὰ χεῖλη διὰ τοῦ ἀντιστρόφου τῆς χειρὶδος του. Σύρων τότε τὸ ξίφος ἠθέλησε νὰ κατέλθῃ καὶ τὰς πέντε βαθμίδας ὀρμητικῶς, ἀλλ' ὁ πους του ἐσφαλε καὶ πεσὼν ἐκυλίσθη εἰς τὸ λιθόστρωτον τῆς αὐλῆς.

— ὦ, τὸν καυμένον! εἶπεν εὐσκαρῶς τις λοχαγός, ὅστις ἐφοβείτο τὰς πτώσεις καὶ πολλὰ ἄλλα ἀκόμη.

— ὦ, τὸν πονηρόν! . . . ἐψιθύρισεν εἰς λοχίας.

Πλείονες τῶν τριάκοντα ἀνδρῶν ὄρμησαν καὶ ἀνήγειραν τὸν Λεροά.

— Δὲν εἶνε τίποτε, . . . δὲν εἶνε τίποτε ἔλεγε διμοιρία ἐμπρός! . . . μάρε! . . .

Ὁ ὑπολοχαγός ἵστατο καλῶς ἐπὶ τοῦ δεξιῶ σκέλους, ἀλλ' ὅτε ἠθέλησε νὰ πατήσῃ καὶ τὸν ἀριστερὸν πόδα καὶ νὰ στηριχθῆ ἐπ' αὐτοῦ, κατέπιψε στεναγμόν. Ὁ δὲ σπαστός λοχίας ἐμείδια. Τέλος πάντων ἀπεδείχθη ὅτι ὁ Λεροά δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ βραδίσῃ· ἀπεφασίσθη λοιπὸν νὰ μείνῃ εἰς τὸ ποτοποιεῖον. ἕτερος ὑπολοχαγός ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν τῆς διμοιρίας καὶ τὸ τάγμα μετέβη νὰ καταλάβῃ τὴν ὀριθεῖσαν θέσιν.

Ὁ Λεροά κατ' ἀρχὰς ἐξέτεινε τὸν πόδα του καὶ τὸν ἀφῆκεν εἰς στάσιν ὀριζόντιον. Πλὴν μετὰ τὴν πρέλευσιν ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας ἠγέρθη.

— Δὲν εἶνε τὸσον σοβαρὸν ὅσον ἐνόμιζα, εἶπε πηγαίνα νὰ ἐνταμώσω τὸ τάγμα.

Ἐχώλαινεν ἀκόμη ὀλίγον, ἀλλ' ὅπωςδήποτε κατώρθωσε νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν ὁδόν. Τὸ ὄρολογιον τοῦ δημαρχείου ἐσήμανε τὴν μίαν μετὰ τῆ

μεσονύκτιον. Ἡ πόλις δὲν ἰθουίθει ὡς συνήθως, κατελημμένη οὖσα ὑπὸ ἀνησυχίας. Πέραν μόνον πρὸς τὸ μέρος τῆς Βελλεβίλλης καὶ τοῦ Μενιλοστᾶν ἠκούετο θόρυβος τις ὑπόκωφος καὶ κάπου κάπου μακρὰν πυροβολισμὸς τις ἀντήχει ἐν τῷ μέσῳ τῆς σιγῆς.

— Ἄμ δὲ θὰ πάγω ἐγὼ νὰ μὲ σκοτώσουν ἐκεῖνοι οἱ κακοῦργοι! . . . εἶπεν. Σπολλάετη!

*

Ἡ χωλότης του εἶχε παρέλθει. Ἐβάδιζε μὲ βῆμα νευρικῶς ἐσπευσμένον διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ὁδὸν Ὀτεβίλλης, ὅπου κατῴκει. Ἐνῶ δὲ ἐπορεύετο, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὅτι ἀνοησία θὰ ἦτο νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ ὅπου διατάχθη:

— Μπα! . . . ἐμὲ δὲν μὴ ἀρέσουν αὐταὶ αἱ ἱστορίαι! . . . Ἐγὼ δὲν εἶμαι κακός. Δὲν ἔχω ὄρεξιν νὰ σκοτώσω τοὺς ἄλλους· διατὶ ν' ἀφήσω νὰ μὲ σκοτώσουν ἐμέ;

Ἐκ δικαιοματιῶν σικαὶ ἀπαίσιου διαβητῶν διωλιθθαινον παρὰ τοὺς τοίχους· εὐχερῶς ἐμάντευοντο τὰ ὑπὸ τὰ ἱμάτια των κεκρυμμένα ὄπλα. Ὁ Λεροῦ ἀνυπομότως ἐσπευδε νὰ εὐρεθῇ ἐν ἀσφαλείᾳ. Καὶ μήπως εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐκτεθῇ εἰς κίνδυνον; ἡ σύζυγός του τὸν ἐλάτρευε καὶ δὲν ὄφειλε τάχα αὐτὸς νὰ εὐρίσκειται πλησίον τῆς, νὰ τὴν καθησυχάσῃ, νὰ τὴν προστατεύσῃ ἀπὸ τῶν κινδύνων ἐξ ὧν ἠπειλεῖτο ἡ πόλις;

Εἰς ἀπόστασιν διακοσίων μέτρων ἀπὸ τῆς οἰκίας του ἤρχισε νὰ τρέχῃ, κρατῶν εἰς χεῖρας τὸν κολεὸν τοῦ ξίφους του. Τὶ δαιμονισμένος ἐκεῖνος ὁ θυρωρὸς νὰ τὸν ἀφήσῃ ἔξω νὰ κτυπῶ δύο τοῦλάχιστον λεπτά! . . . Ἐπὶ τέλους εἰσῆλθεν. Ἀνέρχεται, ἀνάπτει ἐν κηρίον καὶ δρᾶττει εὐσταθῶς τὴν κλεῖδα τῆς κατοικίας του, ἣν εἶχε παραλάβει μαζί του.

Ἐξημμένος, συγκινημένος ἐκ τῆς συναισθησεως τῶν κινδύνων οὓς διέτρεξε, διευθύνεται μετὰ σπουδῆς πρὸς τὸν θάλαμον τῆς συζύγου του διὰ νὰ τὴν καθησυχάσῃ, εἰσέρχεται καὶ εὐρίσκειται ἀντιμέτωπος ἐνός ἄλλου ἀνδρός, ὅστις ἠτοιμάζετο νὰ ἐξέλθῃ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν. Μία κραυγὴ ἐκρούει τῶν χειλέων του, κραυγὴ ἀγανακτήσεως. Ὁ ἀγνωστος προσπαθεῖ νὰ φύγῃ, ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν δὲν γνωρίζει καλῶς τὰ μέρη τῆς οἰκίας καὶ ἀναγκάζεται ν' ἀποδεχθῇ τὴν θέσιν του.

Ἡ σκιηὴ ἔλαβε τότε χαρακτῆρά τινα ἐπισημότητος. Ὁ Λεροῦ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ ἐννοήσῃ τί συνέβαινε καὶ κατείχετο ὑπὸ ἀγρίας ὄργῆς. Ὀλίγον ἔλειψε νὰ ἐπιπέσῃ κατὰ τοῦ ἀγνωστου, ἀλλ' οὗτος εἶχε κατασκευὴν ἀρκετὰ στιβαρὰν καὶ εὐρωστον.

— Νὰ δαρθῶ κηλόλας! . . . ἐσυλλογίσθη ὁ Λεροῦ· θὰ ἦτο πάρα πολὺ κωμικόν!

Ἡ σύζυγός εἶχεν ἤδη λάβει τὴν γενναίαν

ἀπόφασιν νὰ κρυβῇ που εἰς τὰ βῆθη τοῦ δωματίου. Τὸ τρίτον πρόσωπον τῆς κωμωδίας ταύτης, ὅπερ εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, ἦτο εὐειδῆς νέος, ἀνέκτῃς τὸ θράσος του καὶ προσκλιῶν εἶπε:

— Κύριε, εἶμι εἰς τὰς διαταχάς σας!

Ἄν ὁ Λεροῦ δὲν περιεβάλλετο στολὴν στρατιωτικὴν, ἂν ὡς ὑπολοχαγὸς δὲν ἔφερε παρὰ τὸ πλευρὸν του κρεμάμενον ξίφος, πιθανὸν νὰ ἐστελλεν εἰς τὸν διάβολον τὸν ἔθλιον αὐτὸν ὅστις ἀφοῦ προσέβαλε τὴν τιμὴν ἤθελε νὰ πῆρ καὶ τὸ αἷμά του. Ἄλλ' ἀφοῦ ἦτο ἀξιοματικός! . . . ὄχι, ἦτο ἀδύνατον!

— Πολὺ καλὰ, κύριε, εἶπε· θὰ δεχθῆτε τοὺς μάρτυράς μου πρὸ τῆς ἐνάτης.

— Διατὶ; ἀπήτησεν ἐκεῖνος· διατὶ νὰ περιμένωμεν ἕως αὐρίου; Ἐχετε τὰ πιστόλιά σας· εἰς τὸν δρόμον κάτω μάχονται ἄς ὑπάγωμεν τώρα, κύριε, νὰ ἐξοφλήσωμεν τὸν λογαριασμὸν μας.

Ἦτο διαβολάνθρωπος αὐτὸς ὁ χριστιανός!

Ἐχετε δίκαιον, εἶπεν ὁ Λεροῦ μὲ φωνὴν ἤρεμον. Πηγαίνωμεν!

Καὶ ὁ ὑπολοχαγὸς παραλαβὼν τὰ πιστόλια του ἐξῆλθε μετὰ τοῦ ἀντιπάλου του.

*

Ἄς τὸ ὁμολογήσωμεν ἀμέσως· ὁ Λεροῦ ἤλιπε ν' ἀπελευθερωθῇ τοῦ ἀγνωστου ἐκεῖνου δι' ἐνός οἰουδήποτε μέσου. Τὴν στιγμήν καθ' ἣν ἐφθασαν εἰς τὴν ἕως τότε σιωπηλὴν λεωφόρον, τουφεκοβολισμὸς ἀντήχησε δαιμονισμένος μεταξὺ τῶν παρὰ τὴν Πύλην τοῦ Ἁγίου Διονυσίου ἀνταρτῶν καὶ τοῦ ἐν τῷ πρακτεῖῳ Ποκασσιονεῖ τάγματος. Ὁ ὑπολοχαγὸς ἐκπλαγείς ἠθέλησε νὰ ὀπισθοδρομήσῃ πρὸς τὴν ὁδὸν Ὀτεβίλλ, ἀλλ' ἐσταμάτησεν αἰφνης, ἐξήνεγκε κραυγὴν καὶ ἔπεσεν.

Τὴν φορὰν ταύτην δὲν ὑπεκρίνετο. Μία σφαῖρα ἀληθῆς σφαῖρα τὸν ἐπέτυχεν εἰς τὸ σκέλος. Ὁ ἀντίπαλός του ἐνόμισεν ὅτι ἐφρονεῖθη καὶ δὲν ἔκρινε πλέον ἐπάναγκες νὰ μείνῃ πλησίον του. Ἡ μάχη ἐμαίνετο σφόδρα. Ἐγκυτέλιπε τὸν ὑπολοχαγὸν καὶ ἐγένετο ἄφαντος.

Μετὰ τινὰς στιγμὰς τὸ τάγμα ἠλεκτριζόμενον ἀπὸ τὸν διοικητὴν του ἐκυρίευσεν τὸ ὁδόπραγμα καὶ τὴν προῖαν ὅτε συνέλεξαν τοὺς τραυματίας, εὐρον καὶ τὸν Λεροῦ, ὃν μετεκόμεσαν εἰς τὸ νοσοκομεῖον.

Κατὰ τὴν ἡμέραν ἡ ἀνταρσία καταβληθεῖσα ἀνθίστατο μόνον εἰς ὀλίγα τινὰ σημεῖα. Ὁ στρατηγὸς Καβαϊνιάκ ἐπισκέπτετο τὰ νοσοκομεῖα καὶ ἀντήμειβε τοὺς θαρραλέους. Φθάσας εἰς τὴν κλίνην, ὅπου ἔκειτο ὁ Λεροῦ, ἐμαθεν ὅτι ὁ ὑπολοχαγὸς μολονότι ἔπαθε σφοδρὸν στραγγάλισμα τοῦ ποδός, ἐμποδίζον αὐτὸν νὰ βαδίσῃ, ἠθέλησεν ἐπιμάνως νὰ μεταβῇ εἰς τὸ τάγμα του καὶ

τόσον καλὰ ἐπολέμησε μετ' αὐτοῦ, ὥστε ἐτραυματίσθη βαρέως καθ' ἣν στιγμὴν ὤρμα εἰς τὴν ἐφοδον.

— Λάβε, ἀνδρεῖέ μου, εἶπεν ὁ στρατηγὸς θέτων ἐπὶ τοῦ στήθους του τὸν σταυρὸν τοῦ Λεγεωνῶνος τῆς Τιμῆς, σοῦ ἀξίζει νὰ τὸν πάρῃς διὸ φοραῖς! . .

(Μετάφρασις)

I.

ΤΟ ΧΡΥΣΟ ΚΡΕΒΑΤΙ

Τὸ ξέρω· εἶμ' ἓνα πλάσμα ταπεινὸ
Ἐάν τόσα, χωρὶς δύναμι καὶ χάρι,
Κ' εἶμαι μιὰ στάλα 'ς τὸν ὠκεανό,
Κ' εἶμαι 'ς τὸν κάμπο ἀσήμαντο χορτάρι.

Ἄλλ' ἄκουσε τὸ ὄνειρο τὸ πλάνο
Ποῦ φάνηκε 'μπροστά μου ἀστραφτερά·
Ἐκεῖ ποῦ εἶχα κλείσει μιὰ φορὰ
Τὰ μάτια μου 'ς τὰ γόνάτά σου ἐπάνω.

Εἶδα πῶς ἐκοιμώμουν βαρεῖα
Σφιγτὸς ἀπὸ 'ναν ὕπνο μολυβένιο·
Καὶ τὸ κρεβάτι μου μάλαματένιο
Ἐλαμπεν ἀπὸ κάθε του μεριά.

Κ' ἐνῶ τὰ μάτια μ' ἔμειναν κλειστὰ
Ἐβλεπαν ἀπ' τὸ πῶς αὐτὸ λουσιμένα.
Ἄπ' τὸ χροῖο κρεβάτι μου μπροστά
Πολλοὶ πολλοὶ περνοῦσαν ὀλοένα.

Κ' ἔβλεπα· 'ς τὸ κρεβάτι μου 'μπροστά
Ἐσταματοῦσαν καὶ δὲ μιλοῦσαν
Καὶ μ' ἄνοιγε μύρια μοσχοβολιστὰ
Μὲ ράντιζαν καὶ μὲ μοσχοβολοῦσαν.

Κ' ἔβλεπα κόσμο ἀκίνητο, σκυφτό,
Μὲ γόνατα 'μπροστά μου λυγισμένα,
Ἄλλὰ κανένα μὲς 'ς τὸν κόσμο αὐτὸ
Δὲν ἔνοιωθα ποῦ νὰ πονῇ γιὰ μένα.

Δὲν ἔβλεπα ἓνα στόμα νὰ γελά,
Μιὰν ὄψιν ἀπὸ φροντίδα νὰ βαραῖνῃ,
Δυὸ μάτια δὲν ἀντίκρουσα θολά·
Λάμψιν παντοῦ μαρμάρου ἦταν χυμένῃ.

Παιδιά, γυναῖκες, γέροι, νοῖ, λαὸς
Ἄμετρητος μαρμάρωναν ἐμπρὸς μου,
Κ' ἔλεγε πῶς ἐγὼ ἦμουν ὁ θεός
Τ' ἀλλόκοτου καὶ στοιχειωμένου κόσμου.

Ἄλλὰ θεὸς ποῦ εἶχα γιὰ φιλιὰ,
Κ' εἶχα γιὰ χάριτα περισσὴν τρεμύλα!
Ποῦ μ' ὄλη μου τῆ θεῖα φεγγεβολιὰ
Ἐκρυβα μιὰ πελύπαθη καρδούλα,

Κ' ἐκύτταξα καταφρονετικὰ
Λουλούδια, γονατισμάτα, λιβάνια,
Θεὸς ποῦ ἐλαχταροῦσα πῶς γλυκὰ
Ἐναν περιστεριῶνα ἀπ' τὰ οὐράνια!

Θεὸς μὲ δίχως δύναμι καμιά,
Παρὰ μὲ τὸ προσκύνημα τῶν ἄλλων
Ἐποῦ μοῦ πλάταιναν τὴν ἐρημιὰ
Κ' ἔκαναν τὸν καῖμό μου πῶς μεγάλον.

Κ' εἶδα πῶς μ' ἔπιασε καὶ μὲς τράνος
Νὰ διώξω τέτοιον ὕπνο, νὰ ἐυπνήσω,
Καὶ λόγια τρυφερά τοῦ καθενός
Νὰ εἰπῶ καὶ γέλια μ' ὄλους ν' ἀρχί ἦσω.

Καὶ τᾶνθη, στέφαν' ἀπὸ μὲ πλεχτὰ,
Ἐ δλους νὰ τὰ μοιράσω πεταχτὰ
Καὶ μὲ ταῖς νιὰς καὶ μὲ τὰ παλληκάρια
Χορὸ νὰ στήσω 'ς τὰ γλωρὰ χορτάρια.

Ἄλλοίμονο! μιὰ δύναμις κρατᾶ
Τὸ σῶμα μου δεμένο 'ς τὸ κρεβάτι,
Τὰ χέρια μου 'ς τὸ στήθος καρφωτὰ,
Τὸ στόμα σφραγιστό, κλειστὸ τὸ μᾶτι.

Καὶ μοῦ βαραίνουν οἱ χιονάτοι ἀνθοί,
Ἐὰ νεκρολούουδα, χέρια καὶ στήθια . . .
Ἄλλὰ τοῦ κάκου καρτερῶ νὰ 'ρθῇ
Νὰ μὲ γλυτώσῃ ἀνθρωπινῇ βοήθεια.

Καὶ τότε μιὰ φωνὴ λαχταριστῇ
Μοῦ ξέφυγεν ἀπ' τῆς καρδιάς τὰ βῆθη.
Μέσα 'ς τὸ λάρυγγα ἡ φωνὴ μου ἐχάθη,
Καὶ νὰ τί ἔλεγε πρὶν νὰ σβυστῇ:

«Κάλλιο νὰ εἶμ' ἀγνωρίστος ἀπ' ὄλους,
Καὶ καταφρονεμένος νὰ γυνῶ,
Νὰ τρέχω, νὰ βιγγῶ, καὶ νὰ πονῶ
Μέσα σὲ λόγγους, μέσα σὲ τριβόλους»

«Καλλίτερα τὰ πόδια μου γυμνὰ
Σ' ἀγκάθια, σὲ πρινάρια νὰ ματώνω,
Καὶ μὲς 'ς ταῖς ἐρημιαῖς καὶ 'ς τὰ βουνὰ
Ρόδα ποτὲ, φῖδια νὰ βρίσκω μόνο»

«Παρὰ νὰ μ' ἔχ' ἡ Δόξα χαϊδευτὸ
Κι' ἀνοστεφάνωτο νὰ μ' ἔχῃ θύμα,
Κ' ἐμπρὸς μου κόσμο νὰ θεωρῶ σκυφτό
Ἐ τῆς Φήμης τὸ κρεβάτι, 'σὰ σὲ μνήμα»

«Μοῦ φτάνει ἐμὲ παράμερη ζωὴ,
Ψυχὴ καὶ χέρια ἐλεύθερα νὰ νοιώθω,
Κ' ἡ ἀγάπη, μαλακώτατη πνοή,
Νὰ μοῦ ξανάβῃ τῆς ζωῆς τὸν πόθο»

«Μοῦ φτάνει ὁ ἥλιος, ἄστρο εὐλογητό,
Ἐπὸς γιὰ ὄλους καὶ γιὰ μὲ νὰ λάμπῃ,
Κ' οἱ κάμποι ποῦ δουλεύω καὶ πατῶ
Νὰ εἶνε τῆς πατρίδος μου οἱ κάμποι»

«Μοῦ φτάνει νᾶχω πάντα 'ς τὸ πλευρὸ
Συντρόφισσα, παρηγορήτρα Ἐσίνα,
Μοῦ φτάνει τῶν βασάνων τὸ σταυρὸ
Μαζὶ νὰ τὸν κρατοῦμε ἀντρεπωμένα.»

Καὶ ἔυπνησ' ἀπὸ τ' ὄνειρο τὸ πλάνο
Ποῦ πρόβαλε μπροστά μου ἀστραφτερά·
Ἐκεῖ ποῦ εἶχα κλείσει μιὰ φορὰ
Τὰ μάτια μου 'ς τὰ γόνάτά σου ἐπάνω.

Τὸ ξέρω· εἶμ' ἓνα πλάσμα ταπεινὸ
Ἐάν τόσα, χωρὶς δύναμι καὶ χάρι,
Κ' εἶμαι μιὰ στάλα 'ς τὸν ὠκεανό,
Κ' εἶμαι τῆς γῆς ἀσήμαντο χορτάρι.

Μὰ δὲν ποθῶ τῆς Δόξης τὰ παλάτια,
Καὶ τῆς Ἀθανασίας τὸν οὐρανό.
Χάρι καὶ δύναμι νοιώθω, δυὸ μάτια,
Τὰ μάτια σου ποῦ κλαῖν' ἔταν πονῶ.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ.

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

Ὁ ἡγεμὼν τοῦ Μοναχοῦ Ἀλβέρτος, ὅστις κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη ἔκαμε σπουδαιότατος ἐπιστημονικὰ ἐρεῦνας τοῦ πυθμένου τῶν θαλασσῶν, ἐξηκολούθησε ταύτας καὶ κατὰ τὸ 1888, ἐπιβάνων τῆς θαλαμηγοῦ *Xelidinos*. Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἠρεύνησε τὴν περικύβζουσαν τὰς Ἀζόρας νήσους θάλασσαν εἰς βάθος 2,200 μέτρων. Εὗρε δὲ γλωρίδα γνωστὴν, ἀλλὰ καὶ πολλὰ νέα καὶ ἀγνωστα εἶδη ἰχθύων καὶ μαλακοστράκων.

Ἡ μεγίστη τῶν μέχρι τοῦδε κατασκευασθεισῶν γηίνων σφαιρῶν θὰ ἐκτεθῆ εἰς τὴν Παγκόσμιον Ἐκθεσιν τῶν Παρισίων. Ἡ περιφέρεια αὐτῆς εἶναι 40 μέτρων, ὅ ἐστι τὸ ἑκατομμυριοστὸν τῆς πραγματικῆς. Αἱ χῶραι πᾶσαι θὰ παρασταθῶσιν ἐν ἀναγλύφῳ ἐν ἀναλογία 1 : 1,000,000.

Οἱ Μορμόνοι ἐγκατέστησαν ἐν Καναδᾷ παρὰ τὰ Βραχώδη ὄρη, εἰς ἀπόστασιν 65 χιλιόμετρων ἀπὸ τῶν συνόρων τῆς Ἀμερικανικῆς συμπολιτείας. Ἀλλ' ὅπως μὴ ἐκδιωχθῶσι καὶ ἐκεῖθεν λέγουσιν ὅτι θὰ καταργήσωσι τὴν πολυγαμίαν.

Πάντοτε ἡ ἀντιδρασίς! Μετὰ τόσους ἀγῶνας καλλονῆς ἰδοὺ προκηρύσσεται καὶ ἀγών... δυσμορφίας! Ὁ ἀγωνοθέτης εἶνε ἀμερικανὸς καὶ διαθέτει μέγα χρηματικὸν βραβεῖον, ἀναλαμβάνων συνάμα τὴν διὰδωσιν τὴν δόξαν τῆς βραβευθησομένης ἀνὰ τὴν ὑψηλίον διὰ τῆς δημοσιεύσεως τῆς εἰκόνας τῆς εἰς πάντα τὰ εἰκονογραφημένα φύλλα τοῦ νέου κόσμου. Ἀλλ' εἶνε βέλαιον ὅτι τὸ στέδιον θὰ ἀποτύχη διὰ τὸν ἀπλούστατον λόγον ὅτι οὐδεμία γυνὴ θὰ κρίνῃ ἐαυτὴν ἀξίαν συναγωνισμοῦ ἐν ἀγῶνι περὶ δυσμορφίας.

Τὸ 77 τεύχος τοῦ περὶ Αὐστρίας καὶ Οὐγγαρίας μεγάλου ἔργου, ὅπερ ἤρξατο πρὸ ἐτῶν ἐκδιδόμενον ὑπὸ τοῦ ἀρχιδουκῆς Ροδόλφου, ἐξεδόθη κατ' αὐτὰς περιέχον ἐν πενήντῳ παραρτήματι τὸ ἱστορικὸν τῆς ἐκδόσεως καὶ τὴν ἐπιστολήν, ἣν ὁ ἀτυχῆς ἡγεμονίδης ἀπήλυθε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ προτρέψων τὸ πρῶτον τεύχος τοῦ συγγράμματος. Τὰ τυπογραφικὰ δοκίμια τοῦ παραρτήματος τοῦτου ἐπιθεώρησεν αὐτὸς ὁ αὐτοκράτωρ ὅστις προσέθηκεν ἰδίᾳ χεῖρὶ πρὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ Ροδόλφου τὰς λέξεις *φιλέτατος καὶ ἀείμνητος*. Εἰς τὸ ἔργον τοῦτου συνεργάζοντο ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἀρχιδουκῆς ἑκάτον εἰς λόγους καὶ ἑκατὸν ἐξήκοντα ἐξ καλλιτεχνίας. Θὰ ἐξακολούθησιν δὲ ἡ ἔκδοσις νῦν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς χήρας αὐτοῦ ἀρχιδουκίσσης Στεφανίας.

Τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρχιδουκῆς Ροδόλφου καταλειφθέντα χρέη μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἀνέρχονται εἰς 7 1/2 ἑκατομμύρια δραχμῶν.

Τὸ ἐν Λονδίῳ περίφημον Μουσεῖον κηροπλάστων μορφῶν, τὸ περιέχον ὁμοιώματα τῶν ἐπιστημοτήτων τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ ἐνεστώτος, ἠγοράσθη ἀπὸ τῆς οικογενείας *Taussand*, ἧς ἔφερε καὶ τὸ ὄνομα, ὑπὸ ἑταίριας μετοχικῆς ἀντὶ 4,325,000 δραχμῶν. Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος οἱ ἐπισκέπται τοῦ ῥηθέντος μουσείου ἀνήλθον εἰς 400,000. Νῦν δ' ἐν πολλοῖς θὰ πλουτισθῆ καὶ ὁ ἀνακαινισθῆ.

Ἡ δαπάνη τοῦ ἐν Παρισίῳ οἰκοδομουμένου γὰρ τῆς προσεχοῦς ἐκθέσεως πύργου Ἐίφφελ ὅ ἀνέλθῃ εἰς πέντε ἑκατομμύρια φράγκων. Ἐπὶ τούτῳ γαλλικῆς τις ἐφημερὶς ὑπολογίζει ὅτι ἀν τὸ ῥηθὲν ποσὸν ἐλαμβάνητο εἰς χρυσᾶ εἰκοσάχροα καὶ ταῦτα ἐτίθεντο εἰς στήλην τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄλλου, ἡ στήλη αὕτη θὰ ἀνῆρχετο εἰς ὕψος ὑπερβαῖνον τὰ 300 μέτρα, ἦτοι ὑπερέχον τὸν πύργον τοῦ Ἐίφφελ.

Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσσίας ἔδωκε πρὸ τίνος χαρὸν ἐν τῷ ἀνακτόρῳ Ἀντικῶφ, ἐν τῷ ὁποίῳ ὡς ἐκ

τοῦ θανάτου τοῦ ἀρχιδουκῆς Ροδόλφου οἱ κεκλημένοι παρῆσαν ἐν πένθει, ἦτοι οἱ μὲν κύριοι ἔφερον μαύρην σκέπην δεδεμένην εἰς τὸν βραχίονα, αἱ δὲ κυρίαὶ μαύρας ἐξώμους ἐσθήτας.

Ἡ ἐν Σὺν-Ῥέμο Βίλλα Ζίριου, ἧς κατέστη διαστήμας ἐκ τῆς ἐν αὐτῇ διαμονῆς τοῦ Φρειδερίκου I' ἠγοράσθη ἐσχάτως ὑπὸ πλουσίου ἰδιώτου. Ἡ ἔκδοσις θὰ κλεισθῆ ἐντελῶς, οὐδὲλως ἐπιτροπομένης τῆς εἰσόδου εἰς τοὺς περιέρχους ἐπισκέπτας.

Κατὰ τινὰ ἀπογραφικὴν σημειώσιν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἑσσηρικῶν ῥωσικοῦ ὑπουργείου συμβαίνουσι κατ' ἔτος ἐν Ρωσσίᾳ περίπου 40 χιλιάδες πσοκαῖα καταστρέφονται 135 χιλιάδας οἰκῶν καὶ ἐπιφέρουσι ζημίαις ἀνερχομένας εἰς 70 ἑκατομμύρια ρουβλίων.

Πλὴν τῶν ἐν Παρισίῳ σπουδαστῶν καὶ οἱ ἐν Νεαπόλει συνάδελφοί των καθιέρωσαν ἰδία καλύμματα τῆς κεφαλῆς εἰς σχῆμα χρωματιστῶν πιλιδίων. Ἡ μεγάλη εἰκὼν τοῦ διαστήμου γερμανοῦ ζωγράφου Κέλλερ, ἡ εἰκονίζουσα τὸν αὐτοκράτορα Γουλιέλμον Α' ἐν ἀποθεώσει, ἠγοράσθη ὑπὸ τοῦ πρωσσικοῦ κράτους ἀντὶ 80 χιλ. μάρκων, ἦτοι ἑκατονταχιλιῶν δραχμῶν.

Ὁ διεθυντὴς τῆς ἐν Ῥώμῃ γαλλικῆς ἀρχαιολογικῆς σχολῆς ἀνήγγειλεν ἐσχάτως εἰς τὴν ἐν Παρισίῳ Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιγραφῶν ὅτι ὑπὸ τὸν ναὸν τῶν ἀγίων Ἰωάννου καὶ Παύλου ἀνεκαλύφθη ὑπόγειον δωμάτιον τοὺς τοίχους ἔχον πλήρεις εἰκόνων ἐξόχως περικαλλῶν καὶ ὑπερόχων κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ὄλων τῶν ἄχρι τοῦδε ἀνακαλυφθεισῶν. Αἱ εἰκόνας αὗται, ἀναγόμεναι εἰς τὸν δευτέρον αἰῶνα μ. Χ., δένεινε χριστιανικαί.

Ἡ ἐν Τουρίνῳ βασιλικὴ ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν δι' ἐγκυκλίῳ αὐτῆς ὑπομνήσκει ὅτι ἀπὸ τῆς 1 ἰανουαρίου 1887 ἐγένετο ἐναρξὶς διεθνῆς ἐπιστημονικοῦ ἀγῶνος κατὰ τὰς διατάξεις τῆς διαθήκης τοῦ πρὸ ἐτῶν ἀποθανόντος ἐπιστήμονος Καίσαρος Βρέσσα. Οὗτω θέλει βραβευθῆ διὰ χρηματικῆς ἀμοιβῆς 12,000 φράγκων ὁ ἐπιστήμων ἐκείνος, ὅστις κατὰ τὴν κρίσιν τῆς ῥηθείσης ἀκαδημίας καὶ διαρκούντος τοῦ ἀγῶνος, ἡ ἐφευρέτι ἐξόχως μέγα καὶ κοινωφελὲς ἢ συνέγραφέτι περιποιῶν τιμὴν εἰς τὴν ἐπιστήμην καὶ ἀναγόμενον εἰς τὴν φυσικὴν, τὴν χημείαν, τὴν γεωλογίαν, τὴν ἱστορίαν, τὴν γεωγραφίαν ἢ τὴν στατιστικὴν. Ἡ διάρκεια τοῦ ἀγῶνος εἶνε τετραετής, ἦτοι ἐκτείνεται μέχρι τῆς 31 δεκεμβρίου 1890.

Πολύτιμα σκεύη φαγεντιανᾶ καὶ ἐκ πορσελάνης ἐξεποιήθησαν ἐσχάτως ἐν Παρισίῳ εἰς τιμὰς ὑψηλοτάτας ὁὕτως ἐν μόνον πινάκιον τῆς Ῥουὲν ἐπωλήθη ἀντὶ 3,650 φρ. δύο πινάκια παλαιὰ σινικά πρὸς 2,820 φρ. δύο χίμαιραι ἐκ σινικῆς πορσελάνης 2,220 φρ. Ἐπιπλὸν τι δὲ πρὸς τοῦτους τεχνοτροπίας Λουδοβίκου ΙΔ' ἐκ ξύλου γλυπτῶ καὶ ἐπιχρῶστου ἐπωλήθη ἀντὶ 3,700 φρ.

Ἡ διάσημος αἰοδὸς Παυλίνα Λούκκα θὰ περιέλθῃ προσεγῶς διὰ τελευταίαν φοράν τὴν Ἀμερικὴν, ὅπου θὰ δώσῃ τεσσαράκοντα παραστάσεις ἐπ' ἀμοιβῆς 325,000 φράγκων. Κατόπιν δὲ θ' ἀποσυρθῆ τῆς σκηνῆς συμπληροῦσα τριάκοντα ὅλα ἔτη θεατρικῆς ὑπηρεσίας. Ἡ κυρία Λούκκα ἀγεῖ νῦν τὸ τεσσαρακοστὸν ὄγδον ἔτος, ἀνῆλθε δὲ δεκαοκταετῆς ἐπὶ σκηνῆς ἐν Ὀλυμποῦ ὡς Ἐλβίρα εἰς τοὺς *Πορριτανοὺς* τοῦ Βελλίνη. Πρὸ τούτου ἐψάλεν ἐπὶ τινὰ χρόνον ἐν τῷ χωρῷ τοῦ βιενναίου μελοδράματος.

Παρισινὴ τις κυρία εἰσήγαγε τὸν ἐξῆς νεωτερισμὸν εἰς γύμα τὸ ὅποιον παρεῖθκεν ἐσχάτως. Ἀντὶ τῶν συνήθων δελτίων, ἐφ' ὧν ἐγγράφονται τὰ ὀνόματα τῶν δαιτημόνων ὅπως δηλοῦται ἡ θέσις ἐκάστου, ἐτέθησαν ῥόδα φέροντα ἐπὶ ἐνὸς τῶν πετῶλων τὸ ὄνομα

τοῦ εἰς ὃν ἀνῆκεν ἡ θέσις. Τὰ ὀνόματα γράφονται δι' ἡλεκτρικοῦ βρέματος τὸ ὅποιον ἔχει τὴν ιδιότητα ν' ἀπορματίζῃ τὸ ῥόδον χαράσσον διὰ λευκῆς εὐδιακρίτου γραμμῆς τὰ γράμματα.

Ἀπέθανεν ἄρτι ἐν Βουδαπέστη τῆς Οὐγγαρίας ὁ Φραγκίσκος Μπούγκος ἐν ἡλικίᾳ 75 ἐτῶν. Ὁ Μπούγκος ἀνήκειν εἰς τὴν φυλὴν τῶν Ἀθιγγάνων, ὧν γνωστὴ τυγχάνει ἡ μουσικὴ ιδιοφυΐα, ἐφημιζέτο ὡς ὁ ἀριστος τῶν βιολιστῶν. Ὁ Ἀθιγγανὸς μουσικὸς οὐχὶ μόνον ἐν Οὐγγαρίᾳ ἦτο περιζήτητος μεταξὺ τῶν ἀριστοκρατικῶν κύκλων καὶ ἐν πάσῃ μουσικῇ ἐσπερίδι διέπρεπε διὰ τῆς τέχνης του, ἀλλὰ καὶ εἰς Λονδίον μετέβη καὶ ἠξιώθη τῆς τιμῆς νὰ κρούσῃ τὸ βιολίον ἐν τῇ ἀγγλικῇ Αὐλῇ, καταθέτων τὴν βασιλισσαν Βικτωρίαν. Τὸ χαρακτηριστικὸν τῆν μουσικὴν τέχνην τοῦ Μπούγκου ἦτο ἀρρητος περιπάθεια καὶ βαθύ αἶσθημα μελαγχολίας δι' ὧν συνεκίει μέχρι δακρύων τοὺς ἀκροατάς. Ὁ οὐγγρὸς καλλιτέχνης κατέλιπε τέσσαρας υἱοὺς μουσικοὺς καὶ αὐτοὺς βαινόντας ἐπὶ τὰ ἔγνη τῆς πατρικῆς δόξης.

Ἐν Λυδίκῃ κατεδικάσθη ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου εἰς ἐνεάμηνον φυλάκισιν ὁ ἰατρὸς Βίντερ, εἰς ἕκ τῶν μᾶλλον διακεκριμένων καὶ δημοφιλῶν ἐπιστημόνων τῆς πόλεως ταύτης, διότι ἐκτύπησεν ἀσθενὴ τινὰ πάσχουσαν λόγ φρένας καὶ ἀρνούμενην νὰ ὑποβληθῆ εἰνὴν διὰ λουτρῶν θεραπείαν.

Ὁ κ. Héronde Villefosse ὑπέβαλεν ἐσχάτως εἰς τὴν ἐν Παρισίῳ Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιγραφῶν τὰ ἐκμαγεῖα καὶ τὰς φωτογραφίας δύο μικρῶν γλυπτικῶν μνημείων, ἀνευρεθέντων ἐν Γαλλίᾳ, τὰ ὅποια διαφωτίζουσι πολὺ τὸ ζήτημα περὶ τῆς ἀρχικῆς ἀριότητος τοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Πραξιτέλου. Τὶ ἐκράτει ἡ λείπουσα δεξιὰ τοῦ θεοῦ χεῖρ, ἧς εἶναι ὑψωμένος ὁ βραχίον· Ἐλέχθη ὅμως ἐξ εἰκασίας ὅτι πρέπει νὰ ἐκράτει σταφυλήν. Αὕτη λοιπὸν ἡ ὑπόθεσις κυροῦται τῶρα πληρέστατα, καθὼς φαίνεται, διὰ τῶν δύο περὶ ὧν ὁ λόγος μνημείων, ὧν τὸ ἐν εἶναι γάλλικον ἀγαλματίον, τὸ δὲ ἄλλο μικρὰ γλυπτὴ στήλη. Ἐν ἀμφοτέροις εἶναι καταφανῆς ἡ ἀπομιμησις — ἀν καὶ λίαν ἀσθενῆς — τοῦ ἔργου τοῦ Πραξιτέλου, ἐν ἀμφοτέροις δὲ ὁ Ἑρμῆς κρατεῖ διὰ τῆς δεξιᾶς χεῖρὸς σταφυλήν.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΕΡΒΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Παρὰ τῷ Σερβικῷ λαῷ ὑπάρχει ἡ ἐξῆς παράδοσις μαρτυροῦσα μέχρι τίνος σημείου φθάσει παρ' αὐτῷ τὸ αἶσθημα τῆς φιλοξενίας:

«Ἐπεφτε ἡ μέρα τὸ φεγγάρι ἔλαμπε εἰς τοὺς χιονισμένους κάμπους Ἐνας στρατοκόπος ἐρχεται εἰς τὴν καλύβαν τοῦ φτωχοῦ Λαζάρου.

— Καλῶς ὦρισες! τοῦ λέει ὁ Λαζάρου.

Καὶ γυρνῶντας εἰς τὴν γυναῖκά του:

— Λουίβιτσα, ἀνάψε φωτιά καὶ κάνε τὸ φαγί.

Ἡ Λουίβιτσα ἀποκρίνεται:

— Τὸ δάσος εἶνε μεγάλο καὶ δίνει ξύλα καὶ κάνομε φωτιά. Μὰ φαγί ποῦ νὰ βροῦμε; Δυὸ μέραις τώρα δὲν εἶμαστε νηστικοί;

— Εἶσαι Σέρβος, λέει ὁ στρατοκόπος εἰς τὸν Λαζάρου, καὶ δὲν θὰ δώσης τίποτε εἰς τὸ διαβάτη ποῦ στάθηκε εἰς τὴν πόρταν σου;

Ὁ φτωχὸς Λαζάρου γυρίζει πικροῦ, κυτᾶζει

εἰς ὄλις τῆς γωνίας τῆς καλύβας καὶ δὲν βρίσκει τίποτε, οὔτε μιὰ γωνιά ξερὸ ψωμί.

Στέκεται συγχυσμένος, ἵτροπιασμένος.

— Νά, κρέας τρυφερό! λέει ὁ στρατοκόπος ἀπλώνοντας τὸ χεῖρ εἰς τὸ κεφάλι τοῦ Λαζάρου τοῦ σγουρόμαλλου παιδιοῦ τοῦ Λαζάρου.

Ἡ Λουίβιτσα τὸν βλέπει, λιγοψυχᾷ καὶ πέφτει χάμου.

— Ποτὲ δὲν θὰ ποῦνε, φωνάζει ὁ Λαζάρου, πῶς ἕνας Σέρβος ἄφησε νηστικὸ τὸ διαβάτη ποῦ στάθηκε εἰς τὴν πόρταν σου.

Ἀρπάζει τὸ μαχαίρι καὶ σφάζει σὰν ἀρνάκι τὸ παιδί του, τὸν Λαζάρου μετὰ τὸ σγουρὸ μαλλιά...

Ὁ Λαζάρου ἀποκοιμίζεται ἠσυχος καὶ μεσ' εἰς τὴν νύχταν τὴ μαύρη ἀκούει τὸ στρατοκόπο ποῦ τὸν κράζει καὶ τοῦ λέει:

— Ξύπνα, Λαζάρου! ἐγὼ εἶμαι Κύριος ὁ Θεὸς σου. Τὸ παιδί σου δὲν ἐχάθηκε κ' ὁ διαβάτης ποῦ στάθηκε εἰς τὴν πόρταν σου δὲν ἐφυγε νηστικός. Ἡ εὐλογία μου γιὰ πάντα θάνη εἰς τὸ σπιτικό σου.

Καὶ ἐξῆσαν καλὰ κ' εὐτυχισμένα ὁ πλοῦσιος Λαζάρου, ἡ ὁμορφὴ Λουίβιτσα κ' ὁ Λαζάρου τὸ σγουρόμαλλο παιδί τους.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΗΓΕΜΟΝΙΚΗ ΑΓΑΘΟΤΗΣ

Τὸ ἐξῆς ἀνέκδοτον περὶ τῆς χήρας αὐτοκρατείας Βικτωρίας ἀναγράφουσι κατ' αὐτὰς αἱ γερμανικαὶ ἐφημερίδες:

Κατὰ φεβρουάριον τοῦ 1879 ὁ τότε διάδοχος τοῦ γερμανικοῦ θρόνου Φρειδερίκος μετὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ εἶχον μεταβῆ εἰς Ἀγγλίαν, ὅπως παραστῶσιν εἰς τοὺς γάμους τῆς πριγκίπισσας Μαρίας Μπριγίτας μετὰ τοῦ πρίγκιπος Ἀρθούρου. Ἐνῷ ἀνῆρχοντο εἰς τὴν ἄμαξαν κατὰ τὴν ἐκ τῆς εορτῆς ἐπάνοδον ὁ Φρειδερίκος ἤκουσεν ἐκ τοῦ συνηγμένου πληθους γωνῆν γυναικεῖαν εὐκρινῶς κράζουσαν:

— Χαιρετίσματα εἰς τὸ Βερολίνον, χαιρετίσματα εἰς τὴν ἀδελφὴν μου Μαίρην.

Ἀλλ' ἐπειδὴ εὐθὺς ἐκινήθη ἡ ἄμαξα, δὲν ἠδυνήθη νὰ διακρίνῃ τὴν λαλήσκουσαν. Ἀνεκρίνωσεν ὁμως τοῦτο καθ' ὅδον εἰς τὴν παρακαθημένην σύζυγον του.

— Μαίρην, Μαίρην! εἶπεν ἡ πριγκίπισσα προσπαθοῦσα νὰ ἐνθυμηθῆ. Ἄ, βέβαια! εἶνε ἡ δικὴ μας Μαίρην τοῦ Βερολίνου! τώρα ἐνθυμήθηκα ὅτι ἔχει ἀδελφὴν ἐδῶ. Κρίμα ποῦ δὲν ἔσταμάτησες τὴν ἄμαξαν.

Ἐν τούτοις τὴν ἐπομένην ἡ ἀδελφὴ τῆς Μαίρης ἀνεζητήθη καὶ εὐρεθείσα διὰ τῆς ἀστυνομίας, ἐκλήθη εἰς τὸ ἀνάκτορον Βουκιγγάμ παρὰ τῆς πριγκίπισσας Βικτωρίας.

— Ἡμεθα χθὲς πολὺ βιαστικοί καὶ δὲν ἠμπορέσαμε νὰ πάρωμεν τὰ χαιρετίσματά σας διὰ τὸ Βερολίνον. Σήμερον ὁμως ἠμπορεῖτε ὄχι μόνον χαιρετίσματα ἀλλὰ καὶ ὅτι ἄλλο ἐπιθυμεῖτε νὰ παραχ-

γείλετε εἰς τὴν Μαίρην. Εἰς τὰς εἴκοσι τοῦ μηνὸς θὰ ἤμεθα ἐκεῖ καὶ εὐθὺς τὴν ἄλλην ἡμέραν θὰ ἰδοῖ τὴν ἀδελφὴν σας καὶ θὰ τῆς εἰπῶ ὅ,τι μοῦ εἶπητε.

Ἡ ἀδελφὴ τῆς Μαίρης ἐν ἀρχῇ συγκεχυμένη πρὸ τῆς πριγκιπίσσης ἤρχισε νὰ ζητῇ συγγνώμην διὰ τὴν χθασινὴν προπέτειάν τῆς ἐνθαρρυνθεῖσα ὁμως ἐκ τῆς τόσῃς προσηνείας τῆς ὑψηλῆς δεσποίνης:

— Ἡ Ὑμετέρα Ὑψηλότης εἶνε τόσο ἀγαθὴ, λέγει, ὥστε θὰ τολμήσω νὰ παρακλέσω κατὶ ἀκόμη νὰ εἰπῇ εἰς τὴν Μαίρην ὅτι δὲν κατώρθωσα νὰ τῆς στείλω τὴν μικρὰν μου Ἐλισάβετ, διότι δὲν εὗρήκα κατάλληλον πρόσωπον νὰ τὴν συνοδεύσῃ εἰς τὸ ταξεῖδι.

Καὶ ἐπειδὴ ἡ πριγκίπισσα ἐζήτησεν ἐξηγήσεις περὶ τούτου, διηγήθη ὅτι ὑπανδρεύθη καὶ ἐχῆρευσε πρὸ τινων ἐτῶν, ἔχει δὲ πέντε τέκνα. Ἡ Μαίρη δὲ ἀφ' ἐτέρου εἶνε ἄτεκνος, ἐπομένως ἐζήτησεν ἵνα υἱοθετήσῃ ἐν ἐκ τῶν τέκνων τῆς ἀδελφῆς, τὴν πενταστῆ Ἐλισάβετ.

— Καὶ τάχα δὲν ἔχετε τόσῃν ἐμπιστοσύνην εἰς ἐμὲ ὥστε νὰ μοῦ δώσητε τὴν μικρὰν Ἐλισάβετ; εἶπε μειδιῶσα ἡ Βικτωρία. Πηγαίνετε, ἐτοιμάσατέ τὴν διὰ τὸ ταξεῖδι καὶ εἰς τὰς δεκαοκτῶ τοῦ μηνὸς φέρετέ τὴν ἐδῶ εἰς τὸ παλάτι.

Οὕτω καὶ ἐγένετο ἡ Ἐλισάβετ ἐταξείδευσεν ἐν αὐτῇ τῇ βασιλικῇ θαλαμηγῷ καὶ ὑπὸ τὴν ἄμεσον προστασίαν καὶ ἐπιτήρησιν τῆς τότεπριγκιπίσσης Βικτωρίας. Καὶ ἦτο κορασις συμπαθεστάτη καὶ ἐτοιμολόγος τέρψασα διὰ τῆς παιδικῆς τῆς χάριτος τὸ πριγκικὸν ζεῦγος κατὰ τὸν διάπλουον. Εἰς δὲ ἐκ τῶν παιδικῶν τῆς λόγων πρὸς τὴν πριγκίπισσαν ἔμενε καὶ ἀνεφέρτεο καὶ ἐπὶ πολὺ κατόπιν ἐν τῇ Αὐλῇ:

— Ὑψηλοτάτη, δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ στενοχωρηθεῖ ἡμπορεῖτε ἐλεύθερα νὰ μ' ἐρωτᾶτε ἅμα θέλετε νὰ μάθετε τίποτε.

Ἡ ΜΥΘΗ ΤΟΥ ΠΡΙΓΚΙΠΟΣ ΤΗΣ ΟΥΑΛΛΙΑΣ

Ἡ μύθη τοῦ διαδόχου τοῦ ἀγγλικοῦ θρόνου ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ σεπτοῦ κατόχου αὐτῆς ἔγεινεν ἐσχάτως αἰτία περιεργωτάτης δίκης ἐν Λονδίῳ: Ἐργοστασιάρχης ἀλεξιβροχίων παρήγγειλε εἰς σχεδιαστὴν νὰ ζωγραφίσῃ τὰ πρόσωπα τοῦ πρίγκιπος καὶ τῆς πριγκίπισσης τῆς Ουαλλίας, ὅπως χρησιμεύσωσιν ἐπὶ ξύλου γλυπτόμενα ὡς λαβαὶ εἰς νέον εἶδος ἀλεξιβροχίων τελειοποιημένων διὰ προνομιοῦχου μηχανήματος. Τὸ τίμημα τοῦ σχεδίου ὠρίσθη εἰς δέκα λίρας. Ὁ τεχνίτης κατὰ τὴν ὠρισμένην ἡμέραν ἔφερεν αὐτό, ἀλλ' ὁ ἐργοστασιάρχης ἠρνήθη νὰ τὸ δεχθῇ ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ὄψις τοῦ πρίγκιπος οὐδ' ὅλως ὁμοιάζει διότι ἡ μύθη αὐτοῦ ἦτο μεγάλη ἐν τῷ σχεδίῳ καὶ χονδροειδής. Ὁ τεχνίτης ἐνήγαγε τὸν ἐργοστασιάρχην ἀπαιτῶν τὴν συμφωνηθεῖσαν ἀμοιβήν. Μάρτυρες δ' ἐξ ἄλλου προσήχθησαν ὑπὸ τοῦ ἐργοστασιάρχου ὅπως μαρτυρήσωσιν ὅτι ὁ πρίγκιψ τῆς Ουαλλίας δὲν ἔχει οὔτε μεγάλην οὔτε χονδρὴν ρίνα. Ἐν τούτοις τὸ δικαστήριον οὐχὶ τόσο ἀβρῶς φερόμενον πρὸς τὸν υἱὸν τῆς χαριτοδρότου ἀνάσσης ἔκρινε ὅτι δίκαιον ἔχει ὁ σχεδιαστὴς καὶ κατεδίκασε τὸν ἐργοστασιάρχην εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν δέκα λιρῶν καὶ τῶν ἐξόδων τῆς δίκης.

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

Οἱ ὑπηρεταί!

— Νὰ σοῦ πῶ, Γιάννη, κουφάθηκες καὶ δὲν ἀκούεις; μισὴ ὥρα κτυπῶ τὸ κουδοῦνι.

— Ἀκουσα τὸ κουδοῦνι, ἀφεντικῶ, μὰ, ἐπειδὴ καὶ χτυπούσατε τόση ὥρα, ἔλεγα πῶς τὸ κάνατε γιὰ χάρι.

Πρωτοφανὲς σφάλμα.

Ἱστορικόν.

Ἐν τινι γάμῳ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν γαμηλιῶν εὐχῶν, ὁ ἱερεὺς ἄρχεται τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Εὐαγγελίου. Αἴφνης φθάσας σχεδὸν εἰς τὸ τέλος παύει καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς παρευρισκομένους:

— Ἐκαμα λάθος! δὲν εἶνε αὐτό.

Καὶ ἄρχεται τῆς ἀναγνώσεως ἄλλου εὐαγγελίου.

Ἄνευ ἀξίας.

— Τί εἶνε αὐτό, κανένα χαρτί ἀξίας;

— Δὲν ἔχει καμμιά ἀξία! εἶνε γιὰ πέταμμα.

— Μὰ τί εἶνε λοιπόν; βλέπω χαρτόσημον.

— Τὸ προικοσύμφωνόν μου, ἀδελφέ!

Μεταξὺ γυναικῶν.

— Πάντοτε νεώτερη τὴν κάνεις τὴν Μαρίαν; δὲν εἶνε ὅσο τὴν λές.

— Σὲ βεβαίῳ! τὸ ἔξέρω πολὺ καλά—εἴμεθα συνομηλικές.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

ΛΙΠΑΣΜΑ ΔΙΑ ΤΗΣ ΡΟΔΩΝΙΑΣ

Ἐγγίζει ὁ ἀπρίλιος, ὁ μὴν τῶν ρόδων. Ἐπὶ τούτῳ οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ δρεψῶσιν ἄφθονα καὶ πλήρη ζωῆς ρόδα ἐκ τοῦ κήπου των ἂς κάμωσι χρῆσιν τοῦ ἐξῆς λιπάσματος διὰ τὰς ροδωνιάς. Ἄς θέσωσιν ἐντὸς παλαιοῦ σάκκου λινοῦ ἢ κανναβίνου κα π ν ι ἂ ν ἦν ἀποξέουσιν ἐκ τῶν καπνοδόχων ἂς δέσωσι τὸ στόμιον τοῦ σάκκου καὶ ἂς βυθίσωσιν αὐτὸν ἐντὸς δοχείου πλήρους ὕδατος. Τὸ ὕδωρ μετὰ τινὰς ἡμέρας θὰ λάβῃ τὸ χρῶμα τοῦ οἴνου καὶ τότε εἶνε ἀρκούντως λιπαρὸν ὅπως γείνη χρῆσις αὐτοῦ. Ἀνοίγεται μικρὸς λάκκος περὶ τὴν ρίζαν ἐκάστης ροδωνιάς καὶ ρίπτεται ἐν αὐτῷ ἄφθονον τὸ λιπάσμα, ἕως οὗ κορεσθῇ τὸ χῶμα καὶ δὲν ἀπορροφᾷ πλεόπερον. Τοῦ λιπάσματος τούτου χρῆσις ἀνάγκη νὰ γείνη ἀκριβῶς κατὰ μάρτιον, ὅπως ἐξασφαλισθῇ καὶ βλάστησις καὶ ἄνθησις θαλπωρητάτη.

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΝ ΚΑΙ ΓΑΛΑ

Ἐπάρχει ἰδέα ὅτι πετρέλαιον ἀναφλεχθὲν σβέννεται ὡς ἐκ θαύματος διὰ τοῦ γάλακτος. Ἡ δοκιμὴ εὐκόλος.